

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 28 (1861)

П'ятниця, 10 липня 2015 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

НАВЕДЕМО ЛАД В ДЕРЖАВІ!

ЯК БОЖУ МАТИР ПЕРЕЙМЕНУВАЛИ НА МАЙОРА ЧАПИЧЕВА

Несправедлива агресія Росії щодо України, яка вилилась в окупацію та подальшу анексію частини її суверенної території, а саме Автономної Республіки Крим, не могла не привести до сумних наслідків. Тисячі людей («3440 лише повнолітніх» — Ярош, ФМС) втратили громадянські права на своїй власній землі, так чи інакше відмовившись приймати громадянство країни-агресора, десятки тисяч були змушені залишити рідну землю, сотням тисяч інших, тим, хто з різних причин був змущений залишитись, нове громадянство було на-в'язане «автоматично»(!), немов безсловесним кріпакам.

Заради справедливості визнаємо, що було також дуже багато прихильників відокремлення від України. Можна на всі лади ставити запитання, чи була їх, насправді, більшість, але який у тому сенсі, якщо сам референдум проводився успішночч чинним законам, а отже, був нелегітимним? З таким же успіхом можна було проголосувати про приєднання Африки до Гренландії і ламати списи, визначаючи, скільки відсотків голосів набрало те во-левівлення. Саме тому резолюцію ООН щодо невизнання кримського референдуму від 16 березня 2014 року підтримали 100 країн з 11 проти та 58, що утримались. Неприйняття світовою спільнотою подібних неоімперіалістських дій у ХХІ сторіччі вилилось у невизнання відторгнення Криму від України більшістю країн світу. Невизнання логічно потягнуло за собою заходи, які, на думку світового спів-товариства, мали б змусити агресора припинити переділ світу на свою користь і відновити рівне стату. Санкції, накладені країнами Європейського Союзу та США, а ще істотніше — неочікувано серйозний спротив самої України, точніше, її народу, призупинили агресора в його порівнянні заволодіти приймінні південними її регіонами. Відтак вже захоплена територія — Крим — опинилася фактично за-блокованою.

Аби зробити ту ізоляцію ще від-чутнішою, наказом свого Міністерства інфраструктури № 255 від 16.06.2014 р. Україна закрила свої морські

«Glykofilousa», яка стала «Майором Чапичевим»

торговельні та пасажирські порти Керч, Феодосія, Ялта, Севастополь, Євпаторія та аеропорти Сімферополь, Бельбек на анексованій Росією території Криму. Щоправда, офіційно закритими для міжнародного мореплавства кримські морські порти стали лише від 30 квітня цього 2015 року, після того, як уряд своїм розпорядженням № 415-р від 29 квітня 2015 р. вніс зміни у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 466 «Про затвердження переліку морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден», якими вищезазначені кримські порти були з того переліку вилучені, та доручив Міністерству інфраструктури протягом двох тижнів оприлюднити це своє нове розпорядження в офіційному друкованому виданні «Повідомлення мореплавцям України» та на офіційному веб-сайті транспортного відомства. (Дивує, щоправда, додавання слова «Україна» до назви тієї надважливої періодики, яка будь-де в світі зв'яться просто NOTICE TO MARINERS — ПОВІДОМЛЕННЯ МОРЕПЛАВЦЯМ із зазначенням відповідного регіону). Непогано, якби уряд, видаючи свої державні акти, консультувався час-

від часу з філологами та правниками, бо чинне розпорядження, за бажання, можна трактувати як таке, що стосується виключно мореплавців України).

Менше з тим, з середини травня 2015 року будь-яке іноземне, а не лише вітчизняне судно, яке надумається завітати до одного із зазначених портів, робитиме те на власний страх і ризик, адже, порушуючи ти заборону, власники суден, а найперше, іхні капітани підпадають під санкції статті 332-1 Карного кодексу України за незаконний груповий перетин державного кордону та порушення порядку в'їзду на окуповану територію, що тягне за собою накладення штрафів, арешт екіпажу, аж до конфіскації судна.

От, молодці наш уряд! — скаже якийсь патріотично налаштований громадянин — Спробуй тепер по-турати агресору!

Воно, звісно, молодці, але де було їхнє молодцтво рік чи хова півроку тому? Адже, так виходить, що поки наш «революційний» уряд товк воду у ступі, в кримські порти, не порушуючи жодних законів, заходили десятки іноземних суден (за даними Black Sea News, 12 січня країн NATO, 23 — Греції та 44 — Туреччини). Отже, виходить, що всі зусилля волонтерів з «Майдану закордонних справ», які відслідковували ті «порушення», були марніми?

(Продовження на 3-й стор.)

«ОБ'ЄДНАНИМ ФРОНТОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ МИ ПІДЕМО НА БІЙ З КОРУПЦІЮ...»

Президент Петро Порошенко під час розширеної наради в Одесі наголосив на ключовому завданні для всіх представників влади — боротьбі з корупцією.

Президент підкреслив, що кожен голова ОДА має свій стиль боротьби з корупцією, і метою сьогоднішньої наради є обмін досвідом. «Жодних можливостей сидіти і чекати, що з корупцією буде боротися хтось інший з Києва, не буде. Це є наша боротьба — не на життя, а на смерть», — сказав Глава держави, додавши, що в цьому процесі будуть допомагати прокурори, міліціонери та співробітники СБУ, а усіх, хто перешкоджатиме, звільнити. «Об'єднаним фронтом державної влади ми маємо продемонструвати успіхи в боротьбі з корупцією, в забезпечені безпеки держави», — сказав президент.

Глава держави назвав важливим завданням для парламенту позбавити можливості підозрюючих у корупції виходити під заставу за рішенням суду. «Ще раз звертаємося до народних депутатів: прохання внести зміни до законодавства і позбавити можливості корупціонерів, яких взяли «на гарячому», з усіма доказами, виходити під заставу», — зазив Петро Порошенко.

Президент закликав голів облдержадміністрацій активно зачутати до боротьби з корупцією громадськість та називати прізвища корупціонерів. «Не бійтесь робити це публічно — прізвища, посади, те, що на сьогодні склоено, і нехай корупціонер відповідає не лише перед законом і правоохоронними органами, а й перед суспільством», — заявив Глава держави. Він наголосив, що залучити громадськість та отримати її довіру можливо лише через прозорість дій.

Президент повідомив, що має намір найближчим часом підписати Закон «Про поліцію». «Для того, щоб не допустити випадків, коли одночасно діють міліція та поліція і, не приведи Господи, почнеться протистояння силовиків, визначте кінцевий термін — за 2-3 місяці всі мають перейти на поліцейську систему організації правоохоронних органів», — підкреслив Петро Порошенко. Це стосується не лише патрульної служби, а й усіх структур, — починаючи від районного слідчого. «І завершуючи ліквідацією всіх сумнозвісних «птахів» — «Беркутів», «Соколів» на КОРД, який має іншу систему організації, підготовку, зброю, форму і, сподіваюсь, іншу позитивну історію», — сказав президент.

ЧИМ ЗАГРОЖУЄ АКСЬОНОВУ КРИМСЬКИЙ «МІНІСТРОПАД»

«У діях Андрія Скринника складу злочину не бачу, питання з його затриманням роздуте необґрунтовано. Вивчивши попередні відомості та пояснівальні, які зібрали з трудового колективу, ми бачимо, що питання висвітлювалися в публічному полі на нарадах. Просто пан Скринник у певній ситуації неправильно сформував позицію. Я його усувати з посади не буду», — оголосив «голова» Криму Сергій Аксьонов, повідомляє прес-служба «уряду» Криму. Навіщо ж Аксьонову знадобилося рятувати опального кримського «міністра»?

У незалежних спостерігачів у цій ситуації виникає кілька запитань. Чому Аксьонов так різко змінив позицію практично на протилежну, хоча кількома днями раніше говорив, що «ФСБ узгоджувала свої дії і з постпредом президента, і зі мною особисто. Ми відразу сказали, що недоторканних у нас немає.

Втім, матеріалів справи я не бачив». Не бачив матеріалів, але дав згоду на притягнення до відповідальності? А постпред президента теж не бачив і теж дав згоду або бачив, але дав згоду? Що ж це такий серйозний орган, як ФСБ, дав маху, порушив кримінальну справу і заарештував невинного, адже у нас без причини не затримують?

Більше того, коментуючи нову справу відносно голови «управління Федеральної податкової інспекції у Республіці Крим» Миколи Кочанова, Сергій Аксьонов явно зіпсував імідж ФСБ, наголосивши, що не допустить «переслідування співробітників органів виконавчої влади через необґрунтовані мотиви в інтересах приватних осіб» і «фабрикувати кримінальні справи ніхто тут тут не буде». Це відомство, як відомо, подібних натяків не прощає.

(Продовження на 4-й стор.)

КРИМСЬКА СВІТЛІЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Прогресів» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Прогресів" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ"

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скорочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua
Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050) 310-56-63

ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ ОБСЄ ЗАКЛИКАЛА РОСІЮ ПРИПИНІТИ ОКУПАЦІЮ КРИМУ

Про це йдеться в резо-
люції, ухвалений на що-
річній літній сесії, яка
проходить 5-9 липня в
Гельсінкі (Фінляндія).

«Парламентська асамблея
ОБСЄ заявляє, що рефе-
рендум, проведений 16
березня 2014 року в Авто-
номній Республіці Крим і
місті Севастополі, не має
юридичної сили, повторює
свій заклик до Російської
Федерації анулювати не-
законну анексію цього ре-
гіону і закликає держав-
учасників утримуватися від
будь-яких дій чи контактів,
які могли б бути витлумач-
ені як визнання незакон-
ної анексії Автономної Рес-

публіки Крим та міста Се-
вастополя», — наголошує-
ться в резолюції.

Парламентська асамблея
ОБСЄ висловлює свою
глибоку стурбованість з
приводу наростаючої мілі-
таризації в Автономній Рес-
публіці Крим і місті Севас-
тополі та заяв деяких ро-
сійських посадових осіб, що
свідчать про намір Росій-
ської Федерації розмістити
їх в цьому регіоні ядерну
зброю, як дій, що підриває
мир і безпеку в гло-
бальному загальноєвро-
пейському і регіонально-
му масштабі».

Парламентарі країн ОБСЄ
засуджують погіршення

становища в галузі прав
людін в Криму і Севасто-
полі, включаючи заляку-
вання, переслідування та
дискримінацію кримських
татар та етнічних українців,
порушення свободи ві-
сповідання та свободи за-
собів масової інформації,
цензуру і закриття неза-
лежних ЗМІ, зокрема телекомпанії «ATR».

ПА ОБСЄ наполегливо
закликає РФ дозволити і
спрощувати роботу в Криму
міжнародних організа-
цій і правозахисних неуряд-
ових організацій, Верхов-
ного комісара ОБСЄ у спра-
вах національних меншин,
Бюро ОБСЄ з демократич-
них інститутів і прав людін
і Спеціального представника
ОБСЄ з питань свободи засобів масової
інформації.

УНІАН

ПИТАННЯ КРИМУ НЕ ЗАКРИТЬ!

Питання Криму не закрите для міжнародно-
го співтовариства, його окупація Росією ніколи
не буде визнана міжнародним співтовари-
ством, заявив у коментарі агентству «Інтер-
факс-Україна» міністр закордонних справ
України Павло Клімкін. Так він прокоментув-
ав заяву свого російського колеги Сергія
Лаврова про те, що приналежність Криму
Росії не обговорюється і ще питання закрите.

«Жодна держава, для якої права людини, міжнародне право та міжнародна безпека не порожні слова, ніколи не визнає російську

окупацію Криму і ті злочинні рішення, які ухвалила Росія», — сказав П. Клімкін.

За словами українського міністра, дії Росії спрямовані на ізоляцію півострова і його жителів. «Росія закрила Крим для світу. Росія також закрила Крим для тих жителів півострова, які хочуть жити на рідній землі в умовах свободи і процвітання. І щоб над ними не знушалася окупантська влада, що забирає останні цивільні права, позбавляючи надії на гідне життя», — сказав П. Клімкін.

* * *

Питання Криму може бути закрите лише після звільнення півострова від окупантів. Про це заявив секретар Ради національної безпеки України Олександр Турчинов, коментуючи заяву глави МЗС Росії Сергія Лаврова з приводу «закриття» Росією питання Криму.

За його словами, Сергій Лавров, як і все керівництво Росії, «мріє про закриття питання Криму», — повідомляє прес-служба РНБО України на своїй сторінці у Facebook.

«Це питання може бути закрите тільки після припинення окупації і виведення всіх російських військ з півострова», — сказав він.

«Російський військово-морський флот також має залишити Севастополь через грубе порушення Угоди про його розміщення. А повністю «питання Криму» може бути вирішено тільки після відновлення всієї системи української влади в АР Крим», — зазначив Олександр Турчинов.

«Керівництво Росії потрібно зрозуміти, що вкрадене треба повернати, і жодна країна, компанія, яка поважає себе, не співпрацюватиме зі злочинцями і злодіями. Крим став для Росії каменем, який швидко тягне її на дно», — додав секретар РНБОУ.

Раніше глава МЗС Росії Сергій Лавров заявив, що в перебігу саміті БРИКС і ШОС ніхто з партнерів Росії в цих організаціях не заявляв про невизнання Криму російською територією. Тому питання Криму, за словами Лаврова, закрите.

Наприкінці лютого — на початку березня 2014 року перекинуті з Росії та кримських баз Чорноморського флоту Росії війська без розпізнавальних знаків окупували Кримський півострів. 16 березня 2014 року на території Криму відбувся так званий «референдум» про статус півострова, за результатами якого Росія приєднала Крим. Ні Україна, ні Європейський Союз, ні США не визнали це голосування і вважають, що Крим Росія анексувала. Після цього країни Заходу запровадили низку економічних санкцій проти Росії та Криму і продовжують наполягати на тому, що Крим — це Україна.

КРИМЧАНИ ЗАВАЛИЛИ ОКУПАЦІЙНУ ВЛАДУ СКАРГАМИ НА ЗАТРИМКУ ПЕНСІЙ І ЗАРПЛАТ

Найбільше звернень на «гарячу лінію» нелегітимної Ради міністрів окупованого Росією Криму стосуються затримки виплат пенсій та заробітних плат, а також відсутності в медустановах діагностичного обладнання, заявила «заступник голови уряду» півострова Лариса Опанасюк, передається «Новости Крыма».

За її інформацією, продовжують надходити звернення з питань невиплати пенсій та неправильного нарахування пенсій пенсіонерам, які приїхали в анексований Крим з інших регіонів Росії. У зв'язку з цим вона пообіцяла провести спецнараду найближчим часом.

Опанасюк також повідомила, що велика кількість скарг надійшла на невиплату заробітних плат у держустановах і школах окупованого Криму. Зокрема, у школах виплати проходять у неповному обсязі, затримуються премії та виплати на оздоровлення.

Опанасюк також звернула увагу, що багато скарг громадян надходить на відсутність діагностичної медичної техніки в кримських лікарнях.

В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НЕ ВИСТАЧАЄ 10 МІЛІЯРДІВ

У Криму в 2016 році дефіцит бюджету на охорону здоров'я складе 10 мільярдів рублів. Про це заявив глава «МОЗ» Криму Олександр Могилевський, повідомляють «Новости Крыма».

Як зазначив Могилевський, такий дефіцит виник через те, що при розробці бюджету не врахували деякі питання: подушне фінансування, забезпечення ліками та медпрепаратами пільгових категорій громадян, які поділяються на три групи — федеральну, суб'єктову і регіональну. Він також нагадав, що у другому півріччі у Криму будуть застосовуватися норми федерального законодавства, згідно з якими фінансування здійснюється 50% на 50%, що призведе до зменшення фінансування лікувальних установ для оплати праці деяких категорій працівників.

Раніше прем'єр-міністр Росії Д. Медведєв вінав, що з цінами на ліки є проблеми, а також складно налагодити виробництво багатьох медикаментів у Росії. (УНІАН)

У КРИМУ ЗНОВУ ПІДВИЩИЛИСЯ ТАРИФИ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

У Криму з 1 липня починають діяти нові, підвищенні тарифи на низку комунальних послуг. Зокрема, підвищення стосується газопостачання, енергозабезпечення та водопостачання, повідомляє сайт «Крим.Реалії».

Згідно з раніше опублікованою інформацією Держкомітету з цін і тарифів російського уряду Криму, з липня ціни на воду та електрику зростають на 15%, на газ — на 10%. Так, роздрібна ціна на газ для населення, за умови споживання менше 6000 куб. м газу на рік, з липня 2015 року становитиме 3225 рублів за тисячу куб. м газу. Кінцева ціна на газ для населення з річним споживанням понад 6000 куб. м газу на рік з 1 липня залишиться на рівні, встановленому раніше, і складе 8267 рублів за тисячу куб. м газу.

Раніше повідомлялося, що з 1 січня 2015 року в цілому ціна на всі комунальні послуги в Криму зросла на 8-17%.

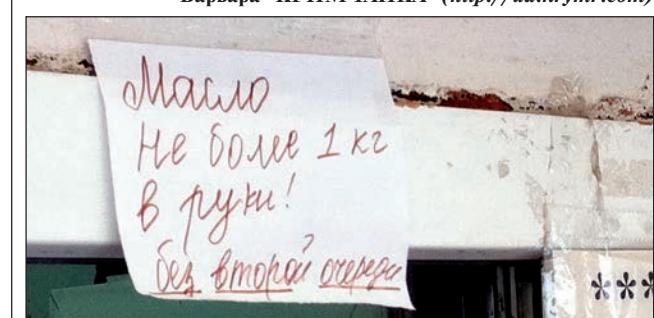
ПОВЕРНЕННЯ В СРСР

Сакський молокозавод колись радував достатком асортименту та кількістю дуже смачної молочної продукції не лише місцевих жителів, а й багатьох туристів, які приїжджають на відпочинок до Сак і Євпаторії. Тепер і від асортименту, і від туристів залишились тільки спогади.

Так, кримчани. Ті, яким так нестерпно погано жилося в Україні. Такі пригноблені і знеросійськомовлені! Тепер виходить, як у загальнівідомій рекламі: «Так ми не це загадували! А збулось це...».

У відомому магазинчику Сакського молокозаводу на євпаторійській трасі товар тепер економлять. Масло вершкове, сакське, смачне відпускають не більше 1 кг до рук. І без другої черги! Як у СРСР? Тішить лише те, що багато кримчан-пенсіонерів мріяли пожити в Радянському Союзі, коли були молодими... Але от дефіцит повернувся, а молодість... Коротше, вдруге чергу не займати!

Варвара КРИМЧАНКА (<http://ua.krymr.com>)

П'ятниця, 10 липня 2015 року

В своїй хаті - своя й правда!

ЯК БОЖУ МАТІР ПЕРЕЙМЕНУВАЛИ НА МАЙОРА ЧАПИЧЕВА

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.

Чи ж маємо дивуватися, що за містять трьох-чотирьох (Іонас, Олімпіада, Керченський-2, Єйськ), як то було минулоріч, Керченську перевправу сьогодні забезпечують уже більше десятих іноземних поромів (Protoporos IV, Protoporos VI (Победа), Glykofilous II (Майор Чапицев), Glykofilous III, Maria Eleni, Agios Lavrentios, Yener C, Ostfold (Крим), Николай Аксененко, Karadeniz (Севастополь) Olympiada, Єйськ, Керченський-2?

Якісіз них придані Росією, якісіз взяті в довгостроковий чартер з правом зміни імені судна, якісіз прикриваються фіговим листочком «зручних» прaporів, у намаганні відвести юридичні наслідки для своїх справжніх власників, для їхніх компаній, унаслідок свідомого порушення законів України та міжнародних договорів. Це Evoikos Maritiime — Eretria (Protoporos) — Греція, Koinopraha Epivatotochimataagonon Salamino Palouka (Glykofilous, Agios Lavrentios) — Греція, Nikolaos Salamina Shipping — Salamis Island (Maria Eleni) — Греція, Zakiland-Nicosia, Cyprus (Ніколай Аксененко) — Греція, Ulusoy 2 до липня 2014-го Bai He Kou, Soy 2 (Karadeniz-Cevastopol) — Туреччина, Cinerler Group — Istanbul (Yener C) — Туреччина, Caronte Shipping Messina (Ostfold-Крим) — Італія, Diverior Shipping Ltd Petrozavodsk, Kareliya (Olympiada) — Росія.

Є між компаній-власниць і такі, чиї судна працюють у неправовому керченському морі попри їхню волю (вкрадені, чи — даруйте — анексовані) Росією пороми Керченський-2 та Єйськ української компанії Kerch Sea Ferry-Kerch).

Когось цікавлять гроші, за які можна придбати багато чого, в тому числі й владу. Когось — безпосередньо влада, яка забезпечує, в тому числі й гроши.

Великі гроши роблять дива, бо хіба ж то не диво, коли, скажімо, грецькі судновласники, махнувши рукою на непорівняно ширший, не загрожений жодними санкціями туристичний ринок середземномор'я, ризикували віддати свої пороми в чартер для обслуговування сірої зони анексованого Криму, де, судячи з кількості туристів на пляжах та на вулицях міст, надпритуки фрахтувальникам не загрожують? Хоча, чи й справді вони так вже ризикують? Маючи спритних адвокатів, завжди можна відстояти

свої, хай і не зовсім бездоганні, інтереси, особливо, коли потенційний позивач поводить себе, мов дворова команда, що вийшла грати у вищу лігу. Знову ж — чартер. За його умовами, всі ризики, всю відповідальність бере на себе винаймаюча сторона, тобто сам фрахтувальник.

Залишається, що правда, моральний аспект, але, як бачимо, його вага на шальках терезів життєвого вибору значно поступається прямій комерційній вигоді. Лише цим можна пояснити той небездоганний вибір, в якому навіть Glykofilous (з грецької — Ніжноцілова — Марія, Матір Божа) чиє збоченою воєю перетворюється на політінформатора майора Чапицева, з усією повагою до його особи...

Наш світ, насправді, ніколи не був Елізіумом. Підступи, зради, продажність, намагання видати чорне за біле, а злочин — за благодіяння так само притаманні йому, як слівота доші осені чи кусочки марози зими.

А ще світ змінюється. Змінюються постійно і невпинно. Сьогодні, на жаль, спіраль тих змін переносить нас у досить похмуру дійсність з велими непевними перспективами. Світу, до якого ми звикли вчора, світу, в якому народилися і виростили дітей, сьогодні вже нема. Безпечний світ, якого було досягнуто зусиллями багатьох справді відповідальних політиків, а чи ілюзія його безпеки, яким ми певний час тішили себе, зникає, випаровується на очах. Хтось скаже, що це тому, що одна неврівноважена особа затяла на догоду своїм схильним амбіціям дуже небезпечну гру. Насправді, ця гра ніколи не припинялася, бо її назва — життя.

Намагання переформатувати світ «під себе», досягти більшого — статре, я і сам світ. Хтось намагається робити те, застосовуючи свої знання, свої зусилля, скроплюючи свій труд своїм же потом, а хтось, тим часом, плете сіті підступів, вичікує слушної нагоди і намагається зухвало присвоїти собі плоди чужих трудів. Не вдалося оминути тих сітів і нам. Та хіба лише нам! Ними густо обплутана і Стара Європа, і Новий Світ...

Гра в розпалі. Брудна гра. Ось витворюється квазідержава, яка, прикриваючись однією із світових релігій, намагається, як в давнину, огнем і мечем, через кров і смерть тисяч невинних жертв застоювати

бачення світу. Своє бачення світу є й у певного Гравія, який вже майже два роки безперебійно поставляє певному Дантистові все нові й нові озброєння, боєприпаси, аби вірний Гравцеві режим, хай і повністю прогнилий, хай і ціною солтень тиця уже умертвленін власних громадян, залишився при владі й, за потреби, підтримав би Гравія бодай словом. Теж особливе бачення світу зумовлює постачання озброєння, боєприпасів та «добровольців» на театр бойових дій Донеччини та Луганщини, і робиться те, звісно ж, виключно для розвитку і процвітання тих територій, для зміцнення дружби та добросусідства. Інші ненав'язливо поопонують, безсумнівно, вигідні пропозиції з фантастичними перспективами в енергетичній галузі, пов'язані, скажімо, з газопостачанням, обіцяють неймовірні преференції, аби лише змусити певного незговірливого сусіда знову податися в найми до Гравія. Але той сусід — та так, похідне. Справжні ставки захмарні. В цьому сенсі чітка тенденція до поляризації, що намітилась сьогодні, зокрема в Європі, — недавній референдум в Греції чи не найпомітніша її ознака — не може не викликати занепокоєння.

За таких обставин влада кожної країни має діяти надзвичайно виражено, мудро і, що дуже важливо,

швидко. Я не маю великого впливу на уряди інших країн, але я маю право й обов'язок вимагати того від моєї влади. Саме тому дуже хотілося б, аби всі її дії були продуманими, системними і націленими в жодному разі не на консервацію status quo стосовно Криму, тим більше, відторгнутих територій сходу України, тим більше, не на економічну підтримку існуючих там режимів, а на якнайшвидше повернення тих територій під юрисдикцію Української держави. Саме тому необхідно якнайшвидше скасувати протягнити крамаруками та відвертими ворогами України Закон України «Про вільну економічну зону Крим». Саме тому необхідно вчинити, нарешті, всі необхідні, цілком конкретні дії, найперше, в політичній та юридичній площинах, аби розпорядження уряду про закриття принаймні морських портів Криму не залишалося нікчемною декларацією, як та є на сьогодні, адже у той час, коли пишуться ці рядки, в портах Криму, відверто ігноруючи їхній закритий статус, передуває декілька десятків іноземних суден.

Найширше інформування — як українського суспільства, так і світової спільноти про поступ на тому шляху є критично важливим для успіху всієї справи. В цьому сенсі життєво необхідно є негайна зміна підходів до інформаційної політики держави, аби вона перестала, нарешті, бути примітивним зарядом обслуговування інтересів куп-ки привладних товстосумів, від-

творення їхньої нікчемної присутності у владі, а стала, натомість, дієвим інструментом протидії зовнішній інформаційній агресії, інструментом відстоювання інтересів, найперше, самого народу, але і держави, яка, сподіваймось, подужає, врешті, стати ефективним провідником тих інтересів.

При тому, формуючи нову інформаційну політику, держава мусить відмовитися від самої думки ручного керування мас-медіа, тим більше, від спроб затискання рота, ніщення «незручних» ЗМІ. Влада має пам'ятати, що преса, радіо, телебачення, Всесвітня Мережа — то лише відзеркалення дійсності, якістю якої прямо залежить, найперше, від її, влади, вчасних і належних дій.

В цьому сенсі такі дії, як зухвале, на очах не лише власних громадян, а усього світу, ніщення «незручної» для певних нікчем від української влади «Кримської світлиці» — єдиної україномовної державницької газети Криму, удушення якої (через припинення друку, через блокування виплат заробітку членам редакції) у найбрутальніші формі траєва останніх півроку, не лише виявляє спрямовану сутність тих нікчем, а й кідає темну відразу зливу тінь на всю українську владу, змушуючи сумніватися в щирості декларованих нею намірів.

Переходимо ж від слів і недолугих рішень до порятунку країни, паноневе українська влада!

Валентин БУТ

Крим

Чи таємінні «Кримської світлиці» після деякого затишня у наших інформаційних «битвах» за порятунок газети у Мінкультури та Національному газетно-журналному видавництві, оприлюднені нещодавно в Ютубі відеопротокол зборів трудового колективу НГЖВ — <https://youtu.be/683Q405js0w>; <https://youtu.be/qqHVhCefg7M>. І вчора у Видавництві відбулися ще одні збори, про що оперативно повідомила «Телекритика» (подамо нижче).

На наш кримський погляд, іде процес самоочищення творчого видавничого організму від тієї скверни, про яку ми почали попереджати наших мінкультурних очільників ще рік тому. Як частинка цього організму, ми вболіваємо, переживаємо, підтримуємо і віrimо, що ПРАВДА, ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД, МОРАЛЬ і КУЛЬТУРА таки переможуть!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВИДАВНИЦТВА МІНКУЛЬТУРИ ПРОСЯТЬ МІНІСТРА ПРИЗНАТИЧИ В. О. ГЕНДЕРІКТОРА ПІДПРИЄМСТВА

9 липня в ДП «Національне газетно-журналне видавництво» відбулися загальні збори колективу, де було прийнято рішення звернутися з листом до віцепрем'єр-міністра — міністра культури В'ячеслава Кириленка (копія надіслана також профільному заступнику міністра культури Ростиславу Карапанею) з проханням надати повноваження виконувача обов'язків генерального директора видавництва нинішньому заступнику директора з творчих питань Руслану Онопрієнку. Копію звернення загальних зборів отримала також «Телекритика».

«Просимо Вас, шановний В'ячеславе Анатолійовичу, в терміновому порядку вирішити питання щодо покладення на Онопрієнка Руслана Миколаївича, заступника генерального директора з творчих питань, виконання обов'язків генерального директора Державного підприємства «Національне газетно-журналне видавництво» з метою відновлення сталої роботи газетно-журналного видавництва та термінового реагування на порушення, що почали з'ясовуватися після звільнення колишнього генерального директора видавництва Ратушного Р. Я. та передання останнім

гербової печатки Видавництва 02.07.2015 р.», — йдеться у зверненні колективу.

Загальні збори висловили також колективну недовіру заступнику директора з виробничих питань Анатолію Серикову. «Крім того, колектив Видавництва висловлює недовіру заступнику генерального директора з виробничих питань, громадянину Німеччини пану Серикову А. Н., який мав безпосередній вплив на прийняття ряду незаконних рішень колишнім генеральним директором видавництва Ратушним Р. Я.», — зазначається у зверненні до очільника Мінкультури.

Нагадаємо, Міністерство культури України не продовжує контракт Роману Ратушному. Про це в коментарі «Телекритиці» розповів заступник міністра культури Ростислав Карапанея. За його словами, термін дії контракту сплив 18 травня 2015 року. 2 липня колишній генеральний директор Національного газетно-журналного видавництва Міністерства культури України Роман Ратушний повернув печатку видавництва, яку захопив 26 червня, втікши з нею з офісу. Працівники видавництва склали акт про відмову пана Ратушного віддати печатку, від наявності якої залежить діяльність підприємства. Викликана до видавництва міліція прийняла заяву щодо інциденту.

«Телекритика»

ЩО НЕ ВСТИГ МУЗИЧКО?
За прокурора прокуратури Рівненського району Олександра Таргонія, якого звинувачують у хабарництві, внесли заставу в розмірі 97 440 гривень. Про це повідомила прес-секретар обласного прокурора Людмила Суржук, пише Радіо «Свобода».

6 липня прокурор Рівненської області підписав наказ про звільнення Таргонія з формулуванням «за порушення присяги» та подав клопотання про позбавлення його звання. 3 липня Таргонія затримали в кабінеті під час отримання неправомірної вигоди підприємниками спецпідрозділу «Сокіл». Він вимагав та одержав 50 тисяч гривень неправомірної вигоди. За цю суму прокурор обіцяв громадянину вирішити питання про закриття щодо нього кримінального провадження.

Розпочато досудове розслідування за частиною 3 статті 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, яка займає відповідальну становище, поєднаної з вимаганням).

Андрій Таргоній заявляє про свою невинність і зирається подати адміністративний

позов щодо незаконності його звільнення з роботи. Він вважає, що на період слідства його мали лише відсторонити від обійманої посади.

Ім'я Андрія Таргонія стало відомим після опублікування в Інтернеті відео конфлікту з представником «Правого сектора» Олександром Музичком.

ДМИТРО ТАБАЧНИК ОГОЛОШЕНИЙ У РОЗШУК</

ЧИМ ЗАГРОЖУЄ АКСЬОНОВУ КРИМСЬКИЙ «МІНІСТРОПАД»

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

КОЛИ ПРИЙДУТЬ ЗА АКСЬОНОВИМ?

Серйозні роздуми над цими питаннями приводять до висновку, що «герой кримської весни» Сергій Аксьонов в якийсь момент злякався масштабів «міністропада» і відчув, що запитання, «а коли ж ФСБ візьметься за самого Аксьонова?», поставлене в соцмережі одним із читачів, таки має підстави, і ФСБ надто вже близько підібралися до нього самого. Швидше за все, в будівлі на площі Дзержинського вже лежить товста папка з його ім'ям, де описане все в подобриях, і потрібна тільки команда.

Як зауважив в інтерв'ю «РБК» професор факультету політології Вишої школи економіки Юлій Нісневич, кримський «міністропад», арешти — за півроку було порушені 120 кримінальних справ! — це не викриття і ніяка не «кадрова чистка», і до боротьби з корупцією вони не мають жодного відношення. Це — зовнішній прояв боротьби за передел власності і, з іншого боку, це — наслідок суперечностей між віце-прем'єром (мається на увазі Дмитро Козак) і постпредом президента (Олег Балевенцев).

Юлій Нісневич сказав, що якби він був на місці російської влади, то першим, кого він притягнув би до відповідальності, був Аксьонов. Тому що, грубо кажучи, якщо всі навколо крадуть, то не можна допустити, що найвище керівництво цього не знає, «такого просто в природі не буває». До того ж у Москві добре відомо, що Сергій Аксьонов у 90-х активно брав участь у рейдерських захопленнях і був засуджений за це. «Ось рейдерські захоплення і тривають!» — резюмує професор.

Звичайно, не можна уявити, що питання про арешти міністрів у Криму ФСБ погоджує тільки з Олегом Балевенцевим і Сергієм Аксьоновим, які до цього моменту навіть справ на обвинуваченіх не бачили. Швидше за все, спецслужби просто доводять їх до відома, а узгоджуються ці питання з вищим керівництвом у Москві, з представниками Кремля. І в перший момент у білокам'яній не знали, хто такий Скринник, і звязку з самим Аксьоновим не побачили. Справа про якесь там Бахчисарайське районне споживче товариство (райпо), мабуть, ніяк про подібний звязок «рядового міністра» з «головою» Криму не говорила.

А в цьому і вся причина.

Якщо підняті інформацію за лютий 2015 року, то з'ясується, що справа щодо Бахчисарайського райпо надто вже багатопланова. хоча основними підозрюваними у ній є Василь Хмелевський та Ігор Карпов, слідчі вважають, що вони не обійшлися без допомоги «міністра» Скринника, за допомогою якого з держвласності було виведено майно на загальну суму близько 48 мільйонів рублів. Відносно Карпова і Хмелевського порушена кримінальна справа за статтею 159 КК Російської Федерації (шахрайство, вчинене групою осіб за попередньою змовою в особливо великому розмірі), а щодо Скринника — про пособництво. Але справа в тому, що слідчі трохи промахнулися.

У перші хвилини справа йшла дуже впевнено. Було оголошено, що Скринник затриманий, була гучно названа причина, «Єдина Росія» тут же призупинила його членство, незважаючи на те, що незадовго перед цим нагороджувала його медалями «За повернення Криму» і «За доблесну працю». Але як тільки Сергій Аксьонов зрозумів, що «справа Скринника» веде безпосередньо до нього, він постарався застопорити вже запущену машину репресій. Дзвінок до Москви, пояснення, прохання, принження, обіяння.

Один аналітик висловив думку, що, швидше за все, існує санкція самого Володимира Путіна, якому Аксьонову на будь-які довільні дії в Криму, зокрема і на дерибан власності, і водночас табу на його затримання для спецслужб. Тому Москва дала згоду на задній хід. Тут же повідомили, що Скринник не арештований, а тільки викликаний на допит, Аксьонов не відсторонить його від обійманої посади, хоча допускав таку можливість «у разі його арешту в суді». Його навіть, ніби нічого не сталося, внесли до складу міжгалузевої ради з туризму, що було явним сигналом благополучного результату справи.

ЦЕ — ПЕРШИЙ ТОМ СПРАВИ ПРОТИ АКСЬОНОВА

Хто ж стоїть за «справою Бахчисарайського райпо»? Якщо підняті підлітком 2015 року, то стає зрозуміло, що якщо Андрій Скринник учинив там шахрайство у вигляді допомоги у привласненні кимось 48 мільйонів рублів, то вже на останньому етапі і не зі своєї волі, а за вказівкою зверху.

«Приватизація» Бахчиса-

райського райпо відбувалася шляхом захоплення його силами «самооборони», яка не діє не тільки без відома, а й без вказівок самого Сергія Аксьонова. В операції також брали участь бійці силового підрозділу в формі з нашивками «Леві Криму». А директор підприємства Григорій Бур'янов тоді розповідав журналістам, що більше шести років тому «Кримспоживспілка» виключила райпо зі свого складу, тому де-юре воно не є членом «Кримспоживспілки», майно якої передбачалося націоналізувати.

За його словами, підприємство отримало російську реєстрацію ще 21 листопада 2014 року. Відтоді воно підпадає під дію федерального закону про споживчу кооперацію, згідно з яким майно охороняється державою. На цей момент у товариства 260 пайовиків, усі вони, за словами голови, є жителями міста та району Бахчисарай. Пайовики обирають правління й голову.

За словами Бур'янова, тільки після його наполегливих запитань і аргументації ввечері 2 лютого йому надали «наспіх підготовлені», як він вважає, розпорядження Ради міністрів з печаткою якоїсь «Кримської торгової компанії», якій нібито і має перейти управління Бахчисарайською споживспілкою. Разом із «самооборонкою» приїхали й «нові» керівники підприємства. За словами пайовиків, вони візняли в них свої колишні співробітники.

Він розповідав журналістам: «Я не хочу називати жодних імен і прізвищ. Але я бачу людину, яку вони привезли сюди як виконувача обов'язків, — це шахрай. Інший — колишній співробітник служби безпеки, якого називали «Толя-п'ятдесят-на-п'ятдесят». Це — місцеві, доморощені кадри, які тепер хочуть керувати цим підприємством. А хто далі там за цими людьми стоїть — мені невідомо. Бачив тут вчора представник Радміну. Я вважаю, що чиновники мають залатитися роботою в Раді міністрів, а не їздити на рейдерські захоплення», — обурювався тоді голова правління райпо.

Таким чином, справа проти Скринника — це, по суті, перший том справи не тільки проти Михайла Шеремета, а й проти самого Сергія Аксьонова.

Підтверджує такий висновок і відомий кримський політик Леонід Грач. Як голова ради Регіональної організації «Кримський форум захисту конституційних прав

громадян» він написав листа Президенту Росії Володимиру Путіну, в якому, як раніше назначали «Крим.Реалії», стверджує, що кримський закон «Про народне ополчення» був ухвалений «з порушення Конституції Росії» і створює «паралельну структуру МВС і прокуратури, підпорядковану особисто голові Республіки Крим Сергію Аксьонову та його поспільному Михайлу Шеремету».

Леонід Грач пише, що «рейдерське захоплення майна пайовиків Бахчисарайського райпо проведено свавільниками в камуфляжі з нашивками «Леві Криму». Ця група, яка не має жодних правових підстав, без надання документів, озброєна кийками, в масках, увірвалася в адміністративну будівлю Бахчисарайського райпо. Приміщення було заблоковане, робота всіх служб райпо припинена. І ці ж люди за вказівкою Михайла Шеремета привезли так званих «нових керівників» райпо».

Коли вже арешт міністра отримав широкий розголос, мабуть, рятуючись, Андрій Скринник, якому загрожувало 10 років позбавлення волі, розповів Сергію Аксьонову, що він, навіть якби і хотів, навіть якби Аксьонов і просив, благав, намагався купити його за гроші, він все одно не може взяти цю справу на себе. Просто тому, що якщо вона розглядана в суді, то перш, ніж питання діде до Скринника, судове розслідування розгляне процес захоплення райпо, і за «самооборонкою» спливуть прізвища і Михайла Шеремета, і Сергія Аксьонова.

Після райпо спливуть рейдерські захоплення банків, санаторіїв і пансіонатів, заводів, приватних підприємств. Тому Аксьонов рятується Скринника зовсім не з благородних мотивів, а лише для того, щоб врятуватися самому і врятувати Шеремета. Леонід Грач, мабуть, врахував навіть табу Путіна на притягнення до відповідальності керівників самого підприємства нічого не повідомляється? Хабар, швидше за все, за дорученням податківця і ніс би представник підприємства.

на україномовні дороговкази, синьо-жовті таблиці на деяких установах та абсолютно безневинні нариси — «Дякуємо за чисті узбіччя!».

Одним з громовідводів стала назва кінотеатру, що в центрі Сімферополя, — імені Шевченка. Йому збриваються повернуті назви, які він мав за часів Російської імперії. І тут сталося зовсім несподіване: засудили й ті, хто всі ці роки був затягнутим ворогом української державності, — комуністи. Їхня фракція в сімферопольській міськраді в осібах Степана Кісіка та Віктора Шкляренка розійшла це як «наступ націоналістичного шовінізму» з намаганням розділити кримчан за національною ознакою». В заяви депутати запитують: «Не вже боротьба з українським поетом є важливішою за кричущі проблеми ЖКГ, від яких потерпає місто?». І це вже не перша ситуація, коли комуністи виступають проти нинішнього режиму, виявляючи солідарність з українцями, хоча ще

несті і Шеремета, і Константінова поки існують інші табу.

ОЧИЩЕННЯ СВІДОМО «ЧЕСНОЇ» ВЛАДИ

Професор Юрій Нісневич каже, що корупція — «процес латентний», і поки йдуть захуліні домовленості й успішний поділ чужого майна, простим смертним нічого дізнатися не вдається, тому що ці справи підкілимні. Наверх спливають тільки ті випадки, коли корупціонери не домовилися між собою, і одні починають здавати інших, йдуть гучні відставки й арешти. Якщо корупція — явище кримінальне, то така «боротьба з корупцією» — явище чисто політичне. Зрозуміло, що Теміргалієв з українським золотом, яким він не поділився, здали Аксьонов і Константинов. Хоча кримінальна справа про крадіжку золота і грошей з банків так поки не дала результату — мабуть, в усіх колах діють якісь інші домовленості.

Але в останній місяць якість і причини «міністропаду» змінилися, хоча суть процесу — збереження влади в руках поки недоторканних Аксьонова і Константинова — залишається такою ж, як і раніше. Відставки «міністра курортів» Олени Юрченко, «міністра транспорту» Анатолія Цуркіна і переведення його на посаду радника «голови» Криму, «міністра економіки» Миколи Коряжкіна, а потім «міністра майнових і земельних відносин» Олександра Гордецького, кількох «голов адміністрацій» сільських рад, «депутатів» сільських рад — це «громовідводи», які перетягнув обурення «успіхами» Криму з «героїв кримської весни» на «міністропад» які впали. Це вони, виявляється, винні в тому, що цині в Криму стали в десять разів вищі, ніж за Україні, і зараз навіть вищі, ніж у Москві. Це вони винні у зорі курортного сезону, негараздах із транспортом, з водою, з електрикою, з медичним обслуговуванням, із затримками і без того низьких зарплат бюджетникам.

Але звільнити, не пояснюючи причин, нескінченно не можна. Потрібні були інші методи. Тому друга серія — показова боротьба з корупцією, боротьба за очищення тієї влади, яку заздалегідь оголосили «чесною». Арешт начальника податкової, що ніс хабар якомусь співробітнику ФСБ, взагалі схожий на підставу тих, хто не домовився, як це багато разів бувало в Криму. З якого дива головний податківець покривав маixinці якось підприємства, при тому, що про притягнення до відповідальності керівників самого підприємства нічого не згадується? Хабар, швидше за все, за дорученням податківця і ніс би представник підприємства.

Затримання начальника Ялтинського порту, начальника і головного бухгалтера Євпаторійського трамвайного управління, завідувача якогось дитсадка здійснені за існуючою схемою, якщо людина пропрацювала директором три роки, то за нею вже є стільки порушень, що можна сміливо заарештовувати. Будь-яке розслідування знайде пару-трійку порушень, за які можна судити.

Щоб залишилися при владі, Аксьонов і Константинов не зупиняються ні перед чим. Ось чому спікер «держради» на голосів, що «якщо виникне необхідність оновити команду на сто відсотків, ми це зробимо». Поки «Кримські звістки», засуджуючи виявленіх «корупціонерів», стверджують, що вони «набивали кишені», поки «герой кримської весни» думали про батьківщину, розкриті справи свідчать, що саме «герой» і набивали кишені найпершими і більше за всіх. В інтерв'ю російському інформагентству «ФедералПрес» Володимир Константинов сказав, що «конфлікт між мною та Аксьоновим був би образою кримчан», і це звучить як застереження. Свою часу голова Радміну АРК Сергій Куницин з трибуни сесії запевняв, що конфлікт між ним і на той час спікером Верховної Ради АРК Борисом Дейчем неможливий, і що «ми прийшли разом». Однак закінчилось все саме конфліктом, і Куницину довелося піти набагато раніше. Тому думки Константинова про конфлікт свідчать, що, по-перше, конфлікт уже поставлений до порядку денного і, по-друге, що його немає, можливо, тільки доти, доки насильно відставлені і викриті «корупціонери» мовчать про те, хто і які краї під час «кримської весни».

Більшість поліцейських прийшли на церемонію складання присяги з родинами

П'яту частину особового складу нової поліції складають жінки

НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ — ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Інколи ставлю собі запитання: а що тепер роблять наші давні передплатники? Як переносять зміну формату газети? Пригадав про родину Романюків з Коломиї, які читають «Кримську світлицю» з 2011 року. Провідав їх нещодавно. Звичайно, коломиян засмучені тим, що газета не входить у паперовому варіанті. Але духом не падають, роблять усе, щоб міцніла наша держава, тоді легше буде повернути втрачене. Геннадій запросив мене на каву у свій офіс, де нас уже чекала волонтерка, активістка Майдану Ольга Баранецька. Молода жінка, запрошуєчи до столу, розповідає:

«Ми збираємося на місцевих виборах прийти до влади в Коломиї. Бо вже пора. Скільки часу бігаємо в опозиції, сваримось з чиновниками, чогось добиваємося... Але найоптимальніші дії тоді, коли ми при владі. Бачимо своїм лідером Геннадія Романюка, тому що він за ці роки показав себе з крашого боку, нічим себе не заплямував. Ми би бути й мером зі своєю командою. Ось тоді горизонти розширяться. Поки що ми можемо працювати тільки з газетою «Вільний голос», зокрема, з талановитим журналістом Андрієм Малащуком. Це — єдина газета, яка нас не блокує. Інші газети коли й друкують щось, то пишуть, що Геннадій або кадебіст, або злодій, або ще щось негативне. Ми не маємо доступу до ЗМІ, щоб спростувати цю інформацію. Газети приватні, і вони в руках у політичних конкурентів. А між тим, Геннадій координував роботу коломиян на Майдані, і цю роботу в ім'я громади не припи-

нив, продовжує цю лінію в «Народному контролі». Ми будемо йти на вибори під брендом «Народного контролю». Поки що це ГО, з часом буде партія. «НК» стане платформою для вірних «майданівців», громадських активістів. Ставка — на незаплямованіх людей. Якщо є хоча б мінімальний шлейф негативу, ми відкидаємо таку людину...».

Я запитую, чи є серед активістів «Народного контролю» люди, які воювали в зоні АТО?

«Є. Це — Матківський Богдан,

народний депутат. Він був на Майдані сотеним. А потім — командиром

взводу в Нацгвардії. А ще

Андрій Антонищак, сотник Майдану, а тепер народний депутат.

Добродомов вийшов тепер з Блоку

Порошенка, адже негативно сприйняв відставку Валентина Наливайченка.

На останніх виборах кожна

партія, щоб підняти собі рейтинг,

тягла до свого списку відомих жур-

налістів, майданівців, учасників АТО.

Багато нормальних людей, які по-

тратили до цієї партії, вже опам'ято-

вуються і шукують собі крашого

застосування. Тому дехто бачить, що

в «Народному контролі» можна при-

нести більше користі людям».

Про Дмитра Добродомова Геннадій Романюк розповідає так:

«Я пам'ятаю його по каналу «ЗІК» ще задовго до Майдану. Була цікава передача «Хто тут живе?», він розслідував корупційні дії власничіків широких котеджів, ця передача завоювала велику популярність. Багато людей підтримують «Народний контроль» через те, що йм сподобався такий категоричний підхід. А тепер Добродомов пройшов до ВР як мажоритарник завдяки

НЕ ПІДВЕДІТЬ!

У Києві на Софійській площі відбулось приведення до присяги перших поліцейських патрульної служби.

Як повідомляє УНІАН, патрульна поліційська служба створюється в Україні в рамках реформування органів внутрішніх справ. Створення служби передбачено Законом «Про Національну поліцію».

Національна поліція — це центральний орган виконавчої влади, який слугить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки, а його діяльність спрямовується й координується Кабінетом Міністрів через міністра внутрішніх справ.

У складі Національної поліції функціонуватимуть кримінальна поліція; патрульна поліція; поліція охорони; спеціальна поліція; поліція особливого призначення.

* * *

У зверненні до нових поліцейських Президент України Петро Порошенко заявив, що вони вступають на внутрішній фронт, де найскладнішим їхнім завданням буде не піддавати-ся спокусам корупції.

Президент України Петро Порошенко переконаний, що головна зона ризику перед новоствореною поліцейською патрульною службою перебуває там, де «шелестять купорори». Як передає кореспондент УНІАН, про це президент сказав на церемонії складання присяги двома тисячами патрульних поліцейських на Софійській площі у столиці.

«На мое глибоке переконання, головна зона ризику у всій системі, і, на жаль, ми маємо такий досвід, — не там, де свистять кулі, а там, де шелестять купорори», — на-голосив Порошенко.

Глава держави висловив переконання, що поліцейсь-

ким будуть притаманні професіоналізм, мужність, чесність і порядність.

* * *

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков спростував поширену раніше інформацію, що співробітникам нової патрульної служби в Києві можуть зменшити посадові оклади.

Про це він заявив журналістам після урочистого складання присяги патрульними поліцейськими на Софійській площі столиці, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Ні, так не буде. Відповідними моїми наказами і в розрахунках бюджету закладена зарплата 8-10 тисяч гривень для патрульного поліцейського, залежно від посади і звання», — відповів міністр на запитання журналіста, чи правдиво є повідомлення про можливість зменшення зарплат патрульних поліцейських.

Водночас Аваков зауважив, що незабаром до роботи приступить і новий поліцейський спецназ «ХОРТ», для співробітників якого заробітна плата нараховуватиметься в межах 15 тисяч гривень.

Виступаючи під час урочистостей з нагоди складання присяги на вірність народу новими патрульними поліцейськими, міністр звернувся з проханням, аби ті не підвіли.

«Сьогодні, дійсно, краси-

на і центр країни працюють, не покладаючи рук, даючи зразки ефективної роботи і забезпечуючи успіх. А ось ще уривок з книги:

«Смотрите, сколько предательства вокруг. Нас предают генералы, политики, депутаты, министры... Наша земля грабят и разделяют. А сколько разочарования от лжи! Но все это заполняется светом, который несет волонтеры и добровольцы...».

Так, землю нашу грабують і роздягають, причому донецьку набагато масштабніше, аніж галицьку. У 2009 році я був там, бачив, який місячний ландшафт формується після закриття так званих «копанок» та видобування угілля відкритим способом. Видобування піску в притоках Дністра і Прута зовні ніби й непомітне, але ж справа не в цьому. Є велика потреба саме в тому «світлі», про яке пише Олена Степова. Треба, аби щось серйозне робилося тут, у Галичині. Щось таке, щоб наблизило нас до Європи і було зразком для активних людей Донбасу.

Геннадій Романюк підкреслює, що краще охоплені осередками «Народного контролю» Західна та Центральна Україна, дещо гірше — південь і схід. «Якщо допоможете контактами з патріотами з Донбасу, — каже він, — то будемо тільки вдячні».

Оскільки я й справді зустрічав там таких же, як Геннадій та Ольга, пасіонарних, принципових та патріотичних людей, то сподіваюся, що приятелів у галицьких «народних контролерів» скоро суттєво побільшає.

Сергій ЛАЩЕНКО

Геннадій Романюк та Ольга Баранецька

«НАС ОБ'ЄДНАЄ МОВА»

«ЗАВТРАШНІ БІЛОРУСЬКОМОВНІ ВІЗЬМУТЬСЯ
ТИЛЬКИ З РОСІЙСЬКОМОВНИХ» —
У КІЄВІ ПРОЙШОВ МОВНИЙ ФОРУМ

У приміщенні Національного спортивного комплексу «Олімпійський» відбувся форум на підтримку української мови «Нас об'єднає мова». Організатор — очолюваній Олександром Донієм «Всеукраїнський комітет захисту української мови».

Gazeta опублікувала завершальний виступ білоруського учасника Гліба Лабадзенка, який брав участь у секції «Закордонний досвід мовної політики». Він — місійський журналіст. Заснував курси білоруської мови «Мова Нанова». На кінському форумі виступав білоруською («мене в Литві розуміли, то я в Україні зрозуміть!»). Пропонуємо його виступ у перекладі українською.

всі, як один, відповіді стали надсилати білоруською.

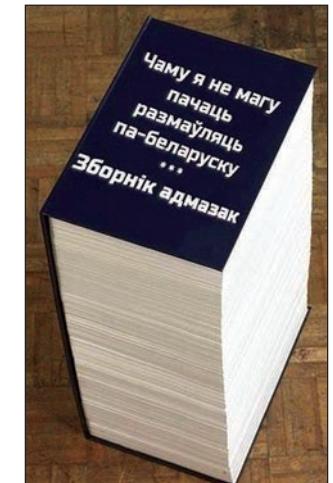
З позитивного. Щотижня на наші мовні курси «Мова Нанова» приходить 700 людей. Вчаться в 10 містах. Що я для себе виніс із курсів. Що робити з російськомовною громадськістю? Деякі радикально налаштовані встигли налякати громадськість: «Усіх російськомовних посадимо в один поїзд — і вишлемо в Москву». В такому разі я маю своїх батьків відправити таким поїздом. Мої батьки — не москалі. До нас на курси приходять російськомовні люди. Завтрашні білоруськомовні візьмуться тільки з сьогоднішніх російськомовних. З Марсу на нам їх не пришилють.

На початку курсів ми озвучили для себе стереотипи, чому люди не говорять білоруською. Їх є вичерпа кількість. Найпопулярніші — «я з російськомовної сім'ї, не можу», «моє оточення російськомовне, як же я буду?». А найпоширеніший стереотип — «не хочу писувати це чудову мову своїми помилками». Я коли таке чую, — хочеться сказати: «Якщо ваша ласка — пусайте. Мені буде дуже присміно, якщо ви почнете писувати нашу чудову мову своїми помилками».

Білоруси мають приказки про свою мову. Наприклад: «Білоруська — наскладніша мова в світі. Навіть самі білоруси не можуть її вивчити». Або «Білоруси настільки шанують свою мову, що навіть не розмовляють нею, щоб не зіпсувалася».

У Білорусі 8 років був посол Швеції Штефан Еріксон. Його вислали після того, як шведський літак викинув плющевих ведмедиків у Мінську (*до ведмедиків були прикрілені гласла на підтримку свободи слова в Білорусі* — ред.). За цей час він досконало вивчив білоруську мову. Коли його питали, як йому це вдалось, коли ми самі, тупаки, не можемо так її опанувати, він казав: «Ваша проблема, — що вам якщо говорити білоруською, то тільки мовою Купала (це як в Україні — мовою Шевченка). На менше ви не згодні. А я прихав — не мав таких гальм. Присвів мене вправляти, і все відшліфувалося».

А до нас на курси ходила японка. Вона досконало мову вивчила за 8 місяців своєї практики в Білорусі. Такі приклади мене надихають. Коли швед і японка вивчили, то й наші вивчать. Живе Беларусь! Слава Україні!

Я виростав на Донеччині в ті часи, коли «Донбас» — це звучало гордо. Втім, «Донбас» — завжди звучало і звучатиме гордо. Але трохи по-різному. Тоді це була «Всесоюзна кочегарка», а фактично ще й всесоюзна ліварня, і всесоюзна кузня. Відсвіт цього, вміло створеного радянською пропагандою почесного статусу, падав нібито на кожного донеччанина, і не один з моїх однолітків відчував свою уявну причетність до слави цього імені — Донбас. Тільки згодом приходило розуміння того, якою дорогою ціною давалася ця слава і кочегарки, і рудні, і ліварні, і кузні — ціною хижакього спустошення «підземних комор» донецької землі, затруєння атмосфери, жорстокої експлуатації робочого люду. За металургійними і машинобудівними гігантами, за монументальними пірамідами териконів не кожен помічав дореволюційні «собачовки», в яких десятиліттями тулилися «гегемони» та їхні сім'ї. За пропагандистським усталеним донецького робітництва як передового загону робітничого класу всього СРСР губилася справжня драматична картина сталінських чисток і розправ з «ворогами народу», а за гітманами «пролетарському інтернаціоналізму» й прокляттями «українському буржуазному націоналізму» — цілеспрямоване, і пряме, і приховане, придушення української культури, українського слова.

Сьогодні ми можемо скласти повніше й об'єктивніше уявлення про донецьку землю, про все, що діялося на ній, і про славні, і про трагічні сторінки її історії. Деякі з них допоможе прочитати книжка, упорядкована доцентом Донецького національного університету В. Оліфіренком: «Уроки правди і добра», — своєрідна хрестоматія творчості тих донецьких письменників, які в радянські часи були або викреслені з української літератури, або представліні в ній спотворено і про яких читачі взагалі, а школярі тим більше нічого не могли знати. Тобто йдеться про цілій загублений пласт української культури, українського слова на Донеччині, — а це одна з обставин, що давала змогу і на рівні офіційної політики, і на рівні обивательської думки створювати враження, ніби Донеччина — «русскоязычний регіон», втрачений для української мови.

Насправді ж, Донеччина не тільки віддавна привертала увагу українських письменників, — вона й сама як український край, населений переважно українською людністю (хоч гостинний і до переселенців різних національностей), дала багато яскравих талантів усій українській культурі, в тому числі й літературі.

Особливо ясно заколо-силося українське літературне слово на Донеччині в добу національного відродження початку ХХ ст. та в 20-ті роки, коли здійснювалася так звана «українізація»: відбувався пере-хід на українську мову осві-

ти, преси, книgovидання тощо. Цей короткий період відносно вільного національного розвитку, коли впали прямі заборони царських часів, показав, на що здатні розкоти сили українського народу в усіх сферах культури. І в Донеччині народжуються українські газети й журнали, українські театри, виявляють себе талановиті поети й прозаїки. Але це піднесення налякало більшовицьку владу, яка побачила в ньому небезпеку «сепаратизму» і «націоналізму». Московське керівництво оголосило «націонал-ухильниками» тих українських комуністів на зразок М. Скрипника або О. Шумського, які намагалися бодай почасти враховувати українські національні інтереси. Від кінця 20-х років посилюються політичні репресії проти української

шено», вплив манії шкідництва.

Інакше склалася доля тих наших земляків-пісменників, які опинилися в еміграції на Заході, — чи то після революції (як Микита Шаповал), чи то під час Другої світової війни (як Емма Андієвська, Леонід Лиман, Василь Гайворонський, Віталій Бендер, Володимир Біляїв). Вимушена еміграція, вигнанство, втрата Батьківщини — це теж трагедія, але вона приймінні дає якусь компенсацію: можливість і на чужині працювати для свого народу в надії, що колись вона стане йому відомою. Ця надія, як бачимо, нині спрощилася: вільна і незалежна Україна відчинила двері для своїх синів і дочок, яких лихоліття розкидало по всьому світові. А серед них було багато діячів науки, культури й ми-

нах і ще недостатньо поцінованого в нас.

От вам і «русскоязычний Донбass!» — вертаємося до теми, з якої почали. Донеччину справді русифікують не одне десятиліття, але вбити її українські корені, замулюти її українські джерела не вдалося. Мало того — саме отої більшій, може, ніж дійnde, тиск русифікації народжував і відчайдушніший спротив носіям національної смерті.

А життя українського слова на Донеччині ніколи не припинялося. Протягом по-воєнних радянських десятиліть воно, українське слово, жевріючи то там, то там, нагадувало багатьом, хто вони, і навертало до України всупереч усім задурманюючим обставинам. Я відчуваю це й на собі. Закінчив 1949-го російську школу, вступив до Сталінського пединституту на російську філологію — бо ж загінізований був пропаганда «російского приоритета» в усьому. Але в душі жила неповторна образна українська мова — мамина, бабусина, сусідів... І кликала в якісь ще незнані глибинні українські світи. Невже справді ця мова «безперспективна», мова, як багато хто казав, неосвічених селян? Але в Сталіно, на відміну від своїх Оленівських кар'єрів, десирувати інтелігенція «соромилася» українською мовою, я зустрів журналістів і письменників, які були її патріотами, хоч, звичайно, і не підкреслювали цього, щоб не потрапити в «націоналісти». Саме вони — Андрій Клочня, Павло Байдебура, Віктор Соколов, Микола Непран та інші — дали мені непомітний першій поштовх і привід задуматися про Україну та свій шлях до неї, який був плутаним і тривалим, але все-таки привів до самоусвідомлення. Це — про роль літератури й літераторів у підтриманні національного життя. Були ж на Донеччині й російські поети та прозаїки — Володимир Труханов, Віктор Шутов, Борис Радевич, Петро Чебалін та інші, але більче до серця сприймалися українські.

Звичайно ж, Донеччина для багатьох асоціюється з фактами російськомовної культури, яка на поверхні життя переважає. Не заперечуючи і не ігноруючи її, важливо водночас спростувати її досі популярний міф про цілковиту зросійщеність, деукраїнізованість Донеччини. Міф цей паралізує українство замість підтримувати його. Тому важливо показати, що Донеччина — органічна частина України, що вона робить не лише величезний внесок у створення економічної потуги України, а й в її духовності. І хотілося б за цією книжкою побачити інші, які б репрезентували сучасну українську літературу Донеччини, її фольклор, її живопис, музику, театральне мистецтво, — всупереч усім несприятливим обставинам і в цих жанрах проявляється і проявляється творча сила українського народу. І тут Донеччині є чим гордитися!

Іван ДЗЮБА,
літературознавець,
академік НАН України,
громадський діяч,
Герой України

ДОНЕЧЧИНА — КРАЙ УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА

стецтва — вчених, художників, співаків, акторів, композиторів, письменників. Вони створили величі мистецької цінності, з якими ми в Україні поступово знайомимося. І треба сказати, що чималий внесок належить тут нашим землякам-донечканам. Особливо слід відзначити Емму Андієвську, яка посідає одну з чільних місць в українській поезії й прозі, а крім того, є ще й талановитою художницею.

Ще одне коло авторів, представлених у цьому збірнику, — це так звані «дисиденти», які в 60-70-ті роки підняли голос проти радянського псевдосоціалізму, за демократію, права людини, права української нації. У своїй творчості вони розламували тісні рамки «соціалістичного реалізму» і сягали висот вільного слова, що вже й саме собою було викликом тогочасному обмежень, фальшу й страху; до того ж і звого громадською поведінкою вони стверджували незалежність і відданість ідеї політичного та духовного відродження України. На першому місці тут слід називати, безумовно, Василем Стусом — поета світової міри і людини незрівняної сили духу та жертвості. Якби Донеччина дала Україні тільки його, — і тоді її внесок у нашу свободу й незалежність був би унікальним. Але вона дала ще й Миколу Руденка — талановитого поета і прозаїка, автора десятків непересичених книжок, оригінального мислителя й публіциста, мужнього правозахисника; Івана Світличного, глибокого літературознавця і критика, натхненника руху «шістдесятників»; Олексу Тихого, непоступливого обличителя неправди й оборонця рідного народу, з яким фарисейська система жорстоко розправилася, як і з Василем Стусом, Іваном Світличним та багатьма іншими; дала Донеччина і Василя Голобородька — ще одного поета світової міри, належно поцінованого зважчами в багатьох краї-

нах і ще недостатньо поцінованого в нас.

От вам і «русскоязычный Донбass!» — вертаємося до теми, з якої почали. Донеччину справді русифікують не одне десятиліття, але вбити її українські корені, замулюти її українські джерела не вдалося. Мало того — саме отої більшій, може, ніж дійnde, тиск русифікації народжував і відчайдушніший спротив носіям національної смерті.

А життя українського слова на Донеччині ніколи не припинялося. Протягом по-воєнних радянських десятиліть воно, українське слово, жевріючи то там, то там, нагадувало багатьом, хто вони, і навертало до України всупереч усім задурманюючим обставинам. Я відчуваю це й на собі. Закінчив 1949-го російську школу, вступив до Сталінського пединституту на російську філологію — бо ж загінізований був пропаганда «російского приоритета» в усьому. Але в душі жила неповторна образна українська мова — мамина, бабусина, сусідів... І кликала в якісь ще незнані глибинні українські світи. Невже справді ця мова «безперспективна», мова, як багато хто казав, неосвічених селян? Але в Сталіно, на відміну від своїх Оленівських кар'єрів, десирувати інтелігенція «соромилася» українською мовою, я зустрів журналістів і письменників, які були її патріотами, хоч, звичайно, і не підкреслювали цього, щоб не потрапити в «націоналісти». Саме вони — Андрій Клочня, Павло Байдебура, Віктор Соколов, Микола Непран та інші — дали ж на Донеччині й російські поети та прозаїки — Володимир Труханов, Віктор Шутов, Борис Радевич, Петро Чебалін та інші, але більче до серця сприймалися українські.

ЛУГАНЩИНА. ТЕРИКОНИ І ВЕЛЕТИ ДУХУ

Найвідвіданішим туристичним об'єктом у радянській Ворошиловградщині, з величезним відривом, був меморіальний комплекс «Молода гвардія» у Краснодоні. Утім, це був, так би мовити, туризм ідеологічний – до Краснодона їхали делегаціями за кошти профспілкових організацій. У «ліхі 90-ті» увага до меморіалу зійшла нанівець. Ефремовські «комсомольці» спробували відродити його як місце паломництва; вгатили в реконструкцію щось близько 50 мільйонів (з яких, природно, більшу частину розібрали), але без очікуваного успіху. Не ті часи.

Геройчний спадок

У 2010-му виповнювалось 75 років трудовому рекорду Олексія Стahanova. «Комсомольці», які шойно повернулись до керівництва областю, спробували роздумхоти ювілей, проклали скатертину дорогу від Луганська до Стahanova (колишньої Кадіївки); навіть повернули містечку Теплогорськ стару назву часів Олексія Григоровича – Ірміно, але цікавості до області це не додало. Та й Віктор Федорович, який побував на ювілії, виявив здорову скупість і витрачатись на створення ще одного меморіалу не дозволив.

Ну, і третій всесоюзно визнаний наш герой – Клим Ворошилов. До здобуття Україною незалежності в Луганську існував його персональний музей; після грудня 1991-го його «переформатували» в музеї міста, залишивши однак присвячену землякові потужну експозицію. Як колишньому голові Президії Верховної Ради СРСР, Клименту Ефремовичу «колеги»-президенти (а також королі та імператори) дарували коштовні речі. Частина з них він передавав до музею в Луганську. Та його власні речі – шаблі, скажімо, або ордени теж чогось вартували.

Казали, гопники, що торік захопили Луганськ, непогано підживилися на ворошиловській колекції, однак поїхати перевірити я не ризикнув. От що можна стверджувати напевно – кінна статуя маршала навпроти міської ради, попри всі обстріли, залишилась в цілості. І городяни та гости міста, як і раніше, мають змогу милуватися конем лемінського полководця, вивчаючи на ньому всі анатомічні (чи які вони там у тварин) подробиці. Власне, Клим мало кого цікавив...

Луганщина літературна

Луганськ (точніше, тоді ще – селище Луганського заводу) – батьківщина автора «Толкового словаря живаго великорусского языка» Володимира Даля. Він же – Козак Луганський. Представляти що персону немає жодної потреби, але є одне уточнення.

Нахабні московити потурбувались приватизувати цього наполовину дания, наполовину французького гугенота, однак Україна має на нього не менш, якщо не більші права. На жаль, не можу процитувати дослівно, проте у домі–музеї лексикографа мені 14 років тому прочитали лист видатного юриста, полтавчанина Петра Редкіна Даля. «Когда же ты начнешь писать словарь языка малорусского? Ведь это же и твоя Родина...» – якося так.

У місті не збереглось садиби, де народився маленький Вальдемар, однак музей його імені розташованій у будиночку приблизно тих часів. А поряд із водолікарнею, зведененою на місці будинку заводського лікаря Йогана Христіана, стоїть пам'ятник Володимиру Івановичу. Цілком пристойний...

У Луганську народився Михайло Матусовський. Як на мене, поет посередній, однак його за щось дуже полюбили композитори, – а

створюючи оригінальний мікроклімат. Аж до того оригінальний, що я на власні очі бачив на верхівці одного з них зарості... очерету. А взагалі, ученні дійшли висновку, що в складі породи міститься чи не вся періодична таблиця, причому в концентраціях, що перевищують показники деяких визнаних родовищ, – приміром, рідкоземельних металів.

Рештки вуглецю, що потрапляли у відвали разом з «пустотою» породою, часто займаються. У взаємодії з чималим тиском всередині внутрішнє тепло продовжує формувати мінерали. В одній фірмі, яка наважилася за допомогою грантів зайнятися вивченням териконів, показували мені цікаві статуетки та попільнici, вирізблені начебто з мармуру. Насправді ж, «мармур» – це результат дії вогню й тиску на звичайний вапняк. Або не зовсім звичайний – адже він уже встиг побувати під тиском на кілометровій глибині...

Природа

Попри погрози «комсомольців» покрити всю Луганщину заповідниками, тут реально працює хіба що «Стрільцівський степ» у Міловському районі.

Ковиловий степ – це само по собі диво. Як розповідав один керівник біологічного гуртка (в Біловодському районі), він у вітряну погоду заводив дітей подалі в ковилу – і раптом наказував різко повернутись на 180 градусів. Половина дітей падала навколошки – так діє на них відчуття морської хвилі, що от-от накриє.

А в Стрільцівському заповіднику у ковилах, крім усіх інших, живуть бабаки. Власне, задля них і був створений заповідник. Звір доволі крупний – це вам не ховрах. Фігурує на гербі Луганської області, а також на малій золотій монеті, випущеній Нацбанком у 2007 році. Живе великими сім'ями; у сім'ях – розподіл праці. Якась частина виконує функції козацької сторожі; при наближенні небезпеки – свистить.

У бабака цінне хутро тварини, що живе в норі, смачне м'ясо саваця, що харчується відбірними злаками, і цілющий жир. Звісно, поповнення в заповіднику заборонене, але я особисто бачив бабаків на Біловодчині, кілометрів за тридцять від Стрільцівки. Легко приручається і править у господі за... дворового пса. Тільки не гавкає на незнайомця, а смішно так тріщить. Але будьте обережні – відхопить пальця, ви й не помітите одразу. Сказано ж: гризун.

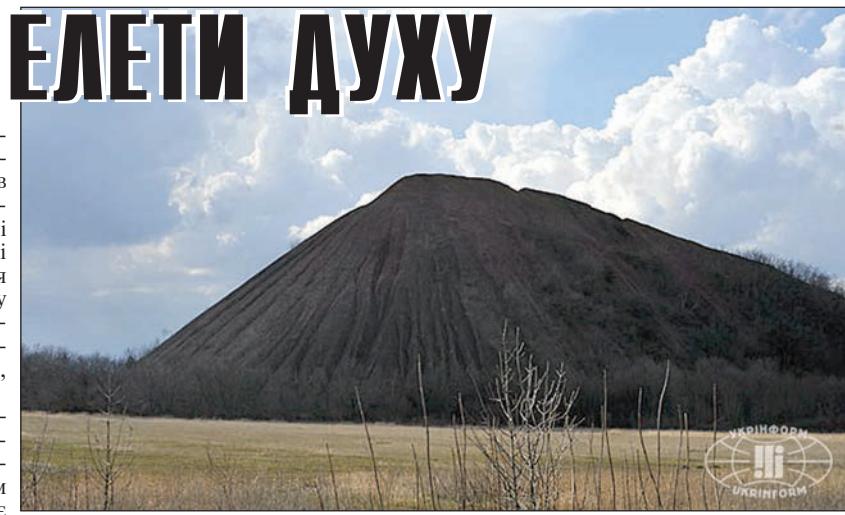
У травні деякі вибалки на півночі Луганщини вкриваються воронцями – крупними темно-червоними кітами, стегновими півоніями.

Це як легенда, як містіка, – розповідала мені Віра Аннусова, відомий в області краєзнавець з Біловодська. – Коли наприкінці 1942-го – на початку 1943-го там в очеті потрапив німецький гарнізон, то з 8 тисяч вийшли усього дві тисячі... Коли я запитую у тих очевидців, скільки наших там загинуло? – «Андрійно, вдвічі більше». Ота вся долина, що нині називається Вороновою балкою, була вкрита трупами й залита кров'ю. Коли розтягли вбитих, наступного дня пройшли дощі – і після того вона вся вкрилася воронцями. Взагалі, кажуть, воронці ростуть тільки на місцях побоїщ. У жодному разі їх не можна садити на клумбі, в палісаднику.

Та, як на мене, немає тут містичності: велика кількість людської крові з її активним залізом, що сконцентрувалася на обмеженій площі вибалку, суттєво вплинула на біохімічний склад ґрунту, а отже, і на його флору. Що, втім, ніяк не притлумлює звучання міфічної складової даної історії.

Смерть за шубу

Після того, як в Україні пройшло опитування щодо семи її найбільших дів, подібні опитування почали проводити в областях. Коли мене спітали про найдивніше діво Луганщини, я відповів: наші посадки. Сотні як не тисячі кілометрів лісоструги не надто вражают зір, але

як подумаєш, чого вартувало їх висадити, а потім не дати посухути в розпеченному безводному стегну...

Але я не посадки пропоную як екзотику. У нинішньому Біловодському районі цією справою особисто займається всесвітньо відомий грунтознавець Василь Докучаєв. Збереглася садиба, де він жив, – тут розташувалася дирекція Деркульського лісництва, тепер тут центр Біологічного заказника ім. Костянтина Юницького. Соратник Докучаєва Костянтин Іванович створив з цієї садиби зразок степового дендрапарію. Тут і зараз можна побачити підлітки купу екзотичних рослин.

Юницького вбили взимку 1918-го якісь «революціонери», спокуслившись його генеральською шубою. Але інша з Докучаєвим справа не загинула, і навіть у суворі літа воєн посадки не були до ноги вирубані на дрови – так точно були підібрани науковцями породи дерев та кущів. А може, високої свідомість проявili селяни, які вручну їх висаджували.

Коні й люди

На гербі області відразу дві тварини. Друга – кінь. У нас аж чотири державні кінні заводи. Найстаріший із них – Деркульський, заснований у 1767 році. Збереглися копюшні тієї пори. Причому, оскільки тоді імперією правила німкеня Катерина II, комплекс будівель, якщо подивитись на нього з висоти пташиного льоту, складається у вензель «Е II». Кажуть, через повагу до компатротів німці, відступаючи звідси в 1943-му, не стали підірвати будівлі.

Сяк-так заводи досі якось животіють, і якщо всерйоз розвивати в цій місцевості туризм, коні обов'язково стануть у нагоді. Особливо – української породи. Появою своєю породи має завдячувати нікому іншому, як маршалу Будьонному. Уже по війні, працюючи інспектором кавалерії Радянської армії, він завів до Заводу № 61 і спітав у конярів, чому вони розводять коней англійської породи, а своєї, української, досі немає? Цікавість головного кавалериста Країни рад сприяла як керівництво до дії. Порода була вирощена, і для місцевих умов вона підходить майже ідеально.

Ніколи не питав у Юрія Гарбуза, якої породи коні в його театрі. Нині народний депутат, він, ще перебуваючи в статусі фермера середнього статку, самотужки створив Козачий кінний театр. Уточню про всякий випадок: козаки в театрі – запорозькі, не дончаки; мова вистав – теж українська (хоча починав він ще за часів злідого Кучми). Восстаннє я був у Юрія Григоровича в 2011-му. До коней (включно з поні) тоді додався верблюд – він «грав» у спектаклях, де козаки стикалися із човниками.

Ну, а крім того, у вольєрах розглювали олені, козулі та всілякі павичі. Садиба виконана у стилі козацьких маєтків XVII століття «а ля Тарас Бульба»; при садибі – відповідного вигляду корчма. Розташована практично на відстані до райцентру Мілове, тож туристи (із журналістами), які прагнуть сфотографуватись на знаменітій вулиці Дружби народів, не зможуть не помітити цієї розкоши.

Тілесне у додаток до міфічного

До останнього часу вважав, що успіх всякої туристичної проекти насамперед залежить від розвиненої міфології навколо того чи того об'єкта. Рідна редакція підка-

зала інший головний чинник, про який я неприпустимо забув. Ну, звичайно ж! Туристів треба годувати. Чим?

Область в останній півстолітті славилась хіба що тортом «Шахтарський», що виготовлявся з найкращих сортів вітчизняного антрациту (жарт). Продукт, дійсно, був найвищого гатунку, не псувається, не танує. Але завод залишився під окупантами, і в Сєверодонецьку я нічого схожого не зустрічав.

Віра Аннусова приглашала мене у своїй садибі (тоді якраз почали по-популяризувати зелений туризм) пір'їжками з гарбузом і холодцем з індички, однак про рецептuru тоді мова не зайдла. А от краєзнавець Іван Михайлович Захарченко, розповідаючи про свої плани розбудувати садибу в селі Бобриковому, де він жив до окупації, був дуже детальним. У тому числі щодо кухні.

– А ще я хочу нашу степову кухню відродити. Я досліджував. От, допустимо, обладнахату під очеретом. У цій хаті не дерев'яна підлога, а долівка. Змазана. А країї підведені вхорою жовою, як у нас це робили. І долівка потрущена духмяними степовими травами. Там стоять піч. У ній ми будемо пекти хліб. Не з допомогою отих хімічних дріжджів, – а з допомогою хмелю, як було раніше. Хміль росте на березі річки Нагольної. Дикий, зашаний, цілющий.

Як було раніше? Чим господині частвали вранці свою сім'ю? На швидку пекли пір'їжки, тонкі-тонкі. Спечуть, а потім маслом коров'ячим. І закваску подавали – це ряженка. Або ж пекли оладки. Або каплуни. Це пішику тонко розкатують, олією смазують – і ще, змазують – і ще... А потім отак скручують, ріжуть – воно наче розсипається. Як листкове тісто. Це був сніданок.

В обід у нас завжди був борщ. Двох видів – пісний і м'ясний. Ну, м'ясний подавали тільки в суботу і неділю. Щоб борщ був добрий, – квасольку туди клали: що за борщ без квасольки? І обов'язково затовкували старим салом. Смакота була – не передати. З буряком. Або зі шавлєм, або зі свіжою капустрою. Із кислою – якщо вона залишалася. Що ще цікаве – це у неділю, як курку рубали, то робили начинку. Знаєте, що це таке? Можливо, – ми ж полтавці – це такий різновид галушок. Брали печінку, пупок, серце. Дрібненько нарізали. Потім вбивали туди яєчко, трошки соці, цибульку і розмішували його – або на водичці, або на сироватці. А потім робили такі, як долона, ляпеники і варили їх. З борошном, таці. І тоді добавляли в окремі мисці до борщу.

Або холодник подавали. Холодник у нас завжди практикувався на квасі, а квас робили: сироватка, туди добавляли домашні дріжджі. Воно обов'язково має перебродити. І тоді на цій сироватці робили холодник. Або редиску туди добавляли, або огірок, цибу

Про необхідність заміни на нашому телебаченні російського контенту, який на деяких каналах і до сьогодні «зашкалює», в Україні йдеся вже тривалий час. Події, інспіровані російською пропагандою, і відкрита військова агресія РФ змусили державу кардинально переглянути власну культурну та інформаційну політику. Держкіно, зокрема, 4 червня заборонив до показу 162 російські фільми та серіали, що вийшли після 1 січня 2014 року, а також продукцію, яка пропагує діяльність правоохоронних органів, збройних сил, інших військових чи силових формувань РФ або окремих їхніх представників. І до сьогодні комітет доповнє цей заборонний список новими назвами.

Тим часом процес заміни російського контенту українським просувається повільно, і далеко не всі канали дотримуються відповідного законодавства.

Яких заходів вживає Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, щоб поліпшити ситуацію, які повноваження має — у розмові кореспондента «Укрінформу» з її головою Юрієм Артеменком.

АБИ У НАС З'ЯВІЛИСЯ ОСКАРОНОСНІ СТРІЧКИ, ТРЕБА ВИПУСКАТИ В ТИСЯЧУ РАЗІВ БІЛЬШЕ ФІЛЬМІВ

— Юрію Анатолійовичу, чому канали не квапляться з виконанням закону? Можливо, вони не мають достатньо українського — і просто неросійського — продукту для наповнення сітки мовлення? Що відбувається?

— Насправді, це питання до каналів. Розумні топ-менеджери, а я вірію в те, що у нас розумні топ-менеджери, що ситуацію могли прогнозувати ще на початку 2014 року, і мали діяти, вести відповідні перемовини і так далі. Хтось вів, хтось створював, запускав свої серіали на нову тематику. А функція Національної ради — лише сприяла цьому.

— Ясно, що решта — не у ваших функціях. Але як Нацраді це бачиться згори? Як заміщати? Чим заміщати?

— По-перше, треба допомагати каналам це робити і змушувати їх це робити. За допомогою застережних норм, законопроектів. Заборона російських серіалів ще, мабуть, триватиме, будуть вноситися якісь нові норми.

По-друге, насправді, ми і напряму намагаємося сприяти з наповненням мовлення. Всюди, де єздимо, — члени Нацради, чи пані Герасим'юк окремо поїхала, чи ми поїхали разом, в країнах-регуляторах, зустрічаючись з представниками каналів чи регуляторних органів, — ми просимо допомогти нам своєю продукцією.

По-третє, чим заміщати? Раніше за рік з України виводилося до 300 мільйонів доларів — до Росії за їхні серіали. Це — шалені гроші. Зара з розуміємо, що ці гроші краще спрямувати на щось своє. Тобто зараз канали створюють свої products. У кращому випадку вони знаходять якогось партнера, таким чином мінімізуючи ризики. Скажімо, «1+1» для серіалу «Гвардія» знайшов польських партнерів. Інші канали теж роблять свою продукцію. Вони нам повідомляють, що за останній півроку втрічі збільшили обсяги власного виробництва. Це добре. Тобто є прогрес.

— Чи достатньо нам наших серіалів, наших програм для наповнення сітки мовлення?

— Звичайно, достатньо. Тут питання в якості. Якість страждає. Пам'ятаєте, була велика дискусія в соцмережах з приводу виходу серіалу «Останній москаль»? Про його якість можна сперечатись. Я, наприклад, не задоволений нею, але ставлю до цього філософські. Це — один із перших продуктів. Він, може, інколи не дуже вдало, не дуже влучно потрапляє в тему українського гумору, але це перший!

Скажімо, ми захоплюємося Голлівудом. Але ж для того, щоби у нас з'являлися оскароносні стрічки, треба зробити в тисячу разів більше фільмів. Із цієї тисячі десь шістсот будуть просто провальними. Близько двохсот якось сприйматимуться. Від сотні будуть у захваті. А десять чи п'ятнадцять претендуватимуть на «Оскара» й принесуть кошти. Тому я вітаю появу перших серіалів! Нам треба більше працювати, і в нас з'являться наші оскароносні фільми.

— Чи Нацрада відстежує якість телепродукції?

— Ні, ми не можемо. Ми відстежуємо, чи не порушені закон. Для нас чим більше власних програм, тим краще. Ми можемо давати попередження за відхилення від програмної концепції, в якій вписано, скільки має бути програм власного виробництва, скільки — іноземного і національного. Так-от, якщо норма порушується в більшій мірі власного виробництва, чи патріотичного, національного, ми, звичайно, не даемо попередження, хоча формально мали б. Але ми тільки вітаємо це.

— А до якої відповідальності притягуете за порушення? Чи були вже пред'єденти, коли ви забирали ліцензію?

— Знаєте, я одразу хочу сказати: те, що розповідає один із каналів, — що Нацрада у них забирає ліцензію — це брехня і маячня. Нацрада не забирає ліцензію і не може її забрати. Ми можемо звернутися

ЗА РОСІЙСЬКІ СЕРІАЛИ УКРАЇНА ЩОРОКУ ВІДДАВАЛА БІЛЬШОК 300 МІЛЙОНІВ ДОЛАРІВ

до суду, і суд, як правова інстанція, має вирішувати. У нас є багато прикладів, коли ми програємо суди. Інколи ці рішення суду, як на мене, є сумнівними. Але це рішення суду, і я їх виконую.

Скажімо, ми подали свого часу до суду на позбавлення ліцензії телеканалу «Меню-ТВ», який просто перестав мовити, тому що не мав грошей. А вони не хотіли віддавати ліцензію, сподіваючись, що, може, колись у них ці гроші знайдуться. І суд нам відмовив, тому що ми не дотрималися процедури, бо спочатку треба зафіксувати три порушення, потім винести попередження, а потім накласти штраф. Щоправда, потім було знайдено компроміс. Власники прийшли зі своєї ініціативи віддали ліцензію.

Тобто ми ліцензії не забираємо. На сьогодні у нас є звернення до суду ще на деяких каналах, які просто не мовлять, бо закінчилися гроші. Але ліцензію вони теж не хочуть здавати державі. І ми перебуваємо в судових процесах.

ПРЕМ'ЄР ВВАЖАЄ, ЩО ШТРАФИ ДО МІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ ДЛЯ ДЕЯКИХ КАНАЛІВ ЗАМАЛІ

— Відтепер, крім попередень, Нацрада матиме справді реальний механізм впливу на канали. На минулому тижні Кабмін затвердив положення про штрафи.

— Так, нарешті, Національна рада зможе застосовувати штрафи. Кажу «нарешті», оскільки вже більше десяти років ми маємо закон про телебачення, і в ньому це передбачено — що Нацрада має право накладати штрафи, встановлювати їхній розмір, погоджувати це в Кабміні.

Та чомусь протягом усіх цих десяти років ні Нацрада, ні Кабмін не вносили положення про штраф. Хоч були якісь кволі спроби, на рівні робочих засідань у Нацраді, але вони не виходили назовні. А ми внесли це на Кабмін. Ми вважаємо, що штрафи — це краща норма, ніж попередження.

Ми запропонували чисті, прозорі правила. Там три категорії: за дрібне порушення — 5%, за середнє — 10% і за велике — 15% від вартості ліцензії. Дрібне — це коли забули чи не надали своєчасно документи, порушили якісь інші умови ліцензії. А велике порушення — це вже таке, як заклики до ксенобії, до розпалювання ворожнечі. Кабмін погодив нам ці розміри на два місяці. Але сказав, що треба ці штрафи робити більшими. Це була позиція Прем'єр-міністра України.

— Наскільки більшими?

— Суттєво. Прем'єр вважає, що, наприклад, для таких телеканалів, як «Інтер» чи «1+1», порушення третьої категорії — 15% від вартості ліцензії, а це десь близько мільйона — 800 тисяч гривень, замалі.

— Хочу одразу уточнити: кожен окремий випадок — це окремий штраф?

— Я ж не думаю, що таких випадків буде багато. Буде один випадок — штраф спла-

тили. Знову продовжують — подаємо до суду щодо анулювання ліцензії. Але прем'єр-міністр вважає, що це замало. І, до речі, я, як громадянин і член Національної ради, згоден з ним. Тому за два місяці ми переробимо це положення, суттєво збільшимо штрафи і внесемо на громадське обговорення. А тим часом будемо користуватися цими, які нам затвердив Кабмін.

— Як швидко ви вже зможете ввести систему штрафів?

— Є певна процедура оформлення документів, потім ми реєструємо їх у Мін'юсті. Я думаю, через два тижні у нас все буде на руках, і вони запрацюють. І це правильно. Адже якщо ми розуміємо телебачення як бізнес, то бізнес завжди карається грошима, а не попередженнями, умовляннями і так далі.

— Нацрада відслідковує мовлення на телеканалах. Чи вони припинили використовувати заборонений російський контент?

— Усі канали використовують російський контент і понині. Але це російський контент, який вироблений до 2014 року. Іноді крутиться якісь серіал, якесь, умовно кажучи, «Любовь—морковь», то там же є перший сезон, другий. Є й порушення,

нас намагаються якось обдурити. Ну, наприклад, ми бачимо, що в цьому серіалі написано: 2014 рік. Ми кажемо: 2014-й заборонений. А вони заперечують: мовляв, він вироблений був у 2013-му, а показаний у 2014-му.

Тобто тут є особливості, і закон не дуже чітко прописаний, норма в ньому розплівчаста. Нам потрібен якісь усталений протокол. І ми вже зустрічалися щодо цього з керівництвом Держкіно. Можливо, будуть потрібні певні зміни до закону. Але цей процес іде. Ми наведемо порядок.

Можу сказати, що на 99% закон про заборонений російський контент виконується. І людям треба розуміти: якщо крутяться російські серіали, то вони випущені до 2014 року.

ЗАКОН «ПРО ІНОМОВЛЕННЯ» ТРЕБА ПРИЙМАТИ ЧИМШВИДШЕ

— Юрію Анатолійовичу, розкажіть про ситуацію з каналом «БТБ». Це — канал Арбузова чи державний? Нацрада надає Генпрокуратурі якісь документи. Тим часом відомо, що «БТБ» офіційно передали Мінінформполітиці.

— Зараз ідеється про те, чи був канал «БТБ» законно створений. І, мабуть, що ні. Національний банк на той час не мав за своїм статутом права засновувати якісь телерадіоорганізації. Але для пана Арбузова — закон як дишло. Тобто для своїх дозволялося все. І канал належав Національному банку, але контролювався Арбузовим, мабуть, для використання в політичних цілях.

Але це — окрема тема, і з Арбузовим має розбиратися Генпрокуратура.

Ми ж проводили перевірку, намагаючись з'ясувати, коли і як створювався канал, для того, щоб передати матеріали в прокуратуру, щоб вона вже вживала заходів персонально до колишнього керівництва Нацбанку.

Але канал як був державним, так і залишається державним. І зараз на базі цього каналу Міністерство інформаційної політики хоче створити канал з іномовлення Ukrainian Tomorrow. Ми їм, звичайно, будемо допомагати, але це — їхня відповідальність.

— Нацрада підтримала проект Закону «Про систему іномовлення України». У вас є деякі зауваження до нього.

— Закон правильний. Ми пропонуємо створити робочу групу, щоб його допрацювати — або при Нацраді, або при Держкомтелерадіо, або при Мінінформполітиці. Ми висловили свої зауваження. Зараз вони ідути до Держкомтелерадіо, який має їх допрацювати. Потім Кабмін внесе законопроект до Верховної Ради, де в залі 450 розумних людей, у яких є друзі-журналісти, свої організації, газети чи телебачення, вони підкажуть. Але закон правильний. Це — потрібний закон, і чим швидше він буде ухвалений, тим краще.

Валентина ПАЩЕНКО
«Укрінформ»

У РОСІЇ ПАДАЮТЬ КАСОВІ ЗБОРИ ВІД ПРОКАТУ ВЛАСНИХ ФІЛЬМІВ — РОСІЯНИ БІЛЬШЕ ДИВЛЯТЬСЯ ІНОЗЕМНЕ КІНО

Касові збори російських фільмів впали за рік на 3,3%, при цьому доходи вітчизняних кінотеатрів зросли з січня на 3,7 відсотка, але це відбулося за рахунок іноземної продукції. За підсумками прокату в плюс вийшли тільки чотири російські фільми, а в сукупності вітчизняні продюсери втратили, за попередніми підрахунками експертів, 142,3 млн. долларів, повідомляє російське видання «Коммерсантъ».

За даними Movie Research, у першому півріччі минулого року частка глядачів вітчизняних фільмів становила 25,1%, цього року — 23,9%, частка зборів знизилася з 23,8% до 22,2%.

Всього в січні-червні в прокат вийшли 59 російських картин, на їхнє виробництво продюсери витратили 187,6 млн. долларів, підрахували в kinodata.pro. Таким чином, виходячи з того що 50% зборів з прокату забирають собі кінотеатри, збитки індустрії за підсумками кінопрокату становили близько 142,3 млн. долларів. На думку головного р

**У МІНКУЛЬТУРИ
НАРАХУВАЛИ
117 РОСІЙСЬКИХ
АРТИСТІВ,
ЯКІ СТАНОВЛЯТЬ
ЗАГРОЗУ
НАЦБЕЗПЕЦІ**

Міністерство культури України підготувало список із 117 російських артистів, які становлять загрозу національній безпеці. До 3 серпня перелік буде опублікований на сайті міністерства.

Про це УНІАН повідомили у прес-службі Мінкультури, зазначивши, що відповідний список сформований на виконання закону України «Про внесення змін у деякі закони України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України».

«Міністерство культури передало у відповідні органи перелік із 117 артистів, які, на нашу думку, становлять загрозу національній безпеці. СБУ проводить розслідування і передає матеріали в суд, рішення якого є підставою для включення в загаданий перелік», — сказав заступник міністра культури — керівник апарату Юрій Зубко.

Ці положення повинні бути виконані протягом 2 місяців з моменту набрання чинності закону. «До 3 серпня такий перелік буде опубліковано на сайті», — запевнив Ю. Зубко.

За його словами, перелік осіб, які створюють загрозу національної безпеці України, підготовлений на підставі звернень РНБО, СБУ та Нацради з питань телебачення і радіомовлення. Він також нагадав, що згідно із законом Держкіно заборонило для демонстрації близько 400 фільмів російського виробництва.

Ю. Зубко запевнив, що Мінкультури відкриє до співпраці з активістами та громадськими організаціями, які проводять моніторинг діяльності діячів культури Росії, що мають антиукраїнську спрямованість. Інформацію від цих супільніх інститутів міністерство буде вивчати і спрямовувати для реагування в органах, які займаються національною безпекою.

Крім Міністерства культури, повноваження щодо захисту інформаційного простору мають Міністерство інформаційної політики, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення, Держкомтелерадіо, Держкіно.

**АЛЕ Є ЩЕ ТАКІ,
ЯК ЗЕМФІРА!**

Російська рок-співачка Земфіра під час свого виступу в Тбілісі (Грузія) розгорнула на сцені прапор України.

Як повідомляють користувачі в соцмережах, цей епізод стався на рок-фестивалі Tbilisi Open Air 2015. Виконуючи пісню «Інтересно, как ты там», співачка розгорнула прапор України, після чого повісила його на стійку мікрофона.

Нагадаємо, що навесні російська рок-співачка в знак підтримки українців видала вміст своєї сайту, залишивши тільки пісню гурту «Океан Ельзи» «Відпустити» у своєму виконанні на одному з концертів 2008 року.

**ГУМОР МИХАЙЛА ЖВАНЕЦЬКОГО
НЕ СПОДОБАВСЯ ТЕЛЕВІЗІЙНИКАМ:
ЙОГО ВИСТУП ВИРИЗАЛИ З ТРАНСЛЯЦІЇ**

Через жарт про цензуру на російському телебаченні виступ сатирика Михайла Жванецького виризали з телеверсії вруччення премії ТЕФФІ, яку транслювали на каналі «РЕН-ТВ».

У монологі «Дідусь і дівчина», з яким виступив сатирик, він висміяв цензуру на телебаченні в Росії — дівчина вчити мастигого письменника, як правильно жартувати, щоб потрапити на ТБ, пише ГОРДОН.

«Расшатывать намеками мы тебе не дадим. Один намек — и тебя нет. Это телевидение. Мы вверх работаем, дедуля. Ну как тебе сказать, чтобы ты понял?.. Мы вызываем эхо: сказали — и ждем. Приходит эхо уже исправленное и дополненное... Каналов много, а эхо у нас одно...» — йдеться в монологі

Жванецького повністю прибрали з телетрансляції на «РЕН ТВ» репортажу про цю подію.

Дочитав цей монолог повністю Михайло Жванецький зміг після виступу в коридорі «Останкіно» на прохання журналістів із «Собеседника» Ольги Сабурової. Переглянуты

Ось так і вийшло, що слова з цієї мініатюри гумориста негайно реалізувалися: «Еще раз

після цих слів у залі почали викрикувати і перебивати гумориста. «Пацаны, спокойно! Строгая публика. Ладно, давайте что-нибудь другое», — зорієнтувався Жванецький.

Наступні мініатюри, які він читав, телебачення й політики вже не стосувалися, але вистачило й тих кількох попередніх «крамольних» речень: виступ

пошутишь — вилетишішь вместе с талантом», — прочитав Жванецький, і відразу ж «вилетів» із трансляції на російському телебаченні, підмітила «Телекритика».

Церемонія нагородження лауреатів премії ТЕФФІ-2015 відбулася наприкінці червня в Москві. При цьому кращою інформаційною програмою визнана «Вести недели» Дмитра Кисельова...

эстрадной разновидностью Церетели, или так получилось само, не знаю, но стали Вы в новейшее время — именно ею. Гораздо талантливее, конечно, но в данном случае это — частность... В советское время такое называлось «видный деятель культуры»; но менклатура из творческих союзов, сидельцы у государственноного пирога. Тогда в этом статусе находились Михалков, Грибачев, Налбандян, Хренников (список общеизвестный). Сейчас фамилии другие (частично), статус тот же. Но при чем здесь интеллигенция?

Как говорится в старом одесском анекдоте: Иван Абрамыч, либо снимите крестик, либо наеньте трусы. Нельзя говорить от имени интеллигенции и даже рассуждать об этом предмете в промежутке между двумя балками — городским и федеральным.

Надо выбирать — не между балками, а между двумя вариантами идентификации.

Ни в одном другом языке, кроме русского, нет слова «интеллигенция». В известном смысле это было (и есть) — самоназвание, попытка кристаллизации людей, исповедывающих некие идеалы и правила поведения, вот и все.

Среди этих правил всегда было — держать дистанцию с властью. Советовать ей, критиковать или поддерживать (в зависимости от убеждений), но никогда не припадать к плечу. Не становиться в очередь за куском.

Если Вы не считаете эти правила своими и с некоторых пор не числите себя интеллигентом — нет предмета для дискуссии, спасибо, что оповестили. Вот только хоронить оставшихся на этом берегу не надо, мы, с Вашего позвоночника, еще поживем.

Без федерального финансирования, но так, похоже, здоровее.

Виктор ШЕНДЕРОВИЧ, писатель

**ПРИВЕТ ОТ ПОКОЙНИКА
(ПІСЬМО ГЕННАДІЮ ХАЗАНОВУ)**

Геннадий Викторович Хазанов! Гена!

Я с благодарностью вспоминаю времена нашего знакомства и несколько лет, которые я провел бок о бок с тобой, но предмет разговора слишком важен, чтобы ностальгия остановила руку, а повод слишком серьезен, чтобы разговор был приятным.

Поэтому придется все-таки на «Вы». «Ты» останется, я надеюсь, для частной жизни.

Из теленовостей, а потом из газеты «Известия» я узнал про Вашу лекцию в Международном университете, Геннадий Викторович. Услышал про Вашу готовность поцеловать «и в плечико, и ниже» президента, если тот даст денег на реконструкцию Театра эстрады; услышал обращенный к молодежи призыв, ради будущего России, сотрудничать с властью, прочел пассаж про то, что «судьба Российской интеллигенции подходит к своему естественному концу» — и, знаете, уже почти не удивился. Только огорчился: не за судьбу российской интеллигенции — за Вашу судьбу.

А удивился я раньше. Это было в декабре 1995-го, когда, придя к другу Гене на семейный праздник, я обнаружил там генерала Коржакова и вице-премьера Сосковца.

Они были счастливы тем, что находятся в Вашей компании — Ваша дружба нравственно закрепляла их в демократической элите. Я прекрасно понимал, зачем Вы нужны этим господам, не понимал только: зачем они — Вам? Я даже спросил об этом, но Вы отшутились. Когда я дошел до ответа своими мозгами, то долгое время не хотел верить

собственным выводам. Поверить — пришлось.

Мне кажется, что Россия, интересами которой Вы объясняли студентам свою тягу к носителям власти, тут ни при чем. Я думаю, все гораздо проще: бизнес. Невозможный без Коржакова и Сосковца в девяносто пятом, без Лужкова и Путина — сегодня. Конечно, это — правила игры, и не Вы их придумывали, но, коль скоро в эти игры Вы теперь играете в открытую и молодежь за собой зовет, давайте все-таки уточним репертуар.

Так вот, Геннадий Викторович: время лопахиных, о которых Вы упомянули в своей лекции, прошло, по моим наблюдениям, лет восемь назад; Лопахина давно «заказал» лакей Яша, и вырубленный участок пять раз сменил владельцев. А сегодня — время расплояевых — помните такого? Он еще «Шамиля брал».

Расплоев и Сквозник-Дмухановский — вот кто сидит сегодня на раздаче льгот и распиле бюджета. Вот в каком репертуаре Вы заняты. И надо сильно зажмуриться перед поцелуем, чтобы этого не увидеть.

Кстати, насчет обещанного Вами целования Президента России в обмен на финансирование. Конечно, каждый выбирает для своего рта занятие по душе, но позвольте заметить, что это уже вопрос не только Вашей собственной репутации: Вы и Ваши товарищи по целовальному цеху так развернули власть, что она уже совершенно всерьез полагает: только эдакой губной работой культуры с «социал-

За що ж нам «брат» такий?!

ГУЧНИЙ РЕГІТ. ЗАДОРНОВ ЖАРТУЄ ПРО ЗБИТИЙ BOEING

і приписав їй кумедні, на його думку, пояснення, а також використав зухвале словосполучення «псакін діти».

«Псакі видала точні причини падіння Boeing — малайзійський Boeing, сказала вона, впав, тому що був важкий за повітря», — пожартував Задорнов, при цьому ця репліка викликала сміх у присутніх в залі глядачів.

Слід зазначити, що Задорнов у

жарті про збитий Boeing приписав Псакі слова прокурора Чусовського району Андрія Делієва, який у 2010 році пояснив падіння Mir-31 під час навчань у Пермському краї.

«Літак впав з причини сили тяжіння, оскільки машина важка за повітря», — сказав тоді він.

Нагадаємо, що раніше кремлевському «жартівнику» Задорнову заборонили в'їзд в Україну.

пошутишь — вилетишішь вместе с талантом», — прочитав Жванецький, і відразу ж «вилетів» із трансляції на російському телебаченні, підмітила «Телекритика».

Церемонія нагородження лауреатів премії ТЕФФІ-2015 відбулася наприкінці червня в Москві. При цьому кращою інформаційною програмою визнана «Вести недели» Дмитра Кисельова...

кой» и должны добывать деньги себе на жизнь.

Но не у всех есть Ваши способности, Геннадий Викторович, а бюджет — один.

У меня нет вопросов к так называемой «политической элите» — у этих господ, за редким исключением, нет и никогда не было репутации, не о чем и говорить. Но бывшие владельцы дум — что делается с ними? Начнем вспоминать любимые фамилии — такая тоска! Необделованных плеч в руководстве страны почти не осталось. Причем заметьте, Геннадий Викторович: руководство время от времени меняется, а губы те же.

У девушек определенного разбора это называется «пойти по столам». Кстати, те из них, кто поумнее, тоже легко убеждают себя и окружающих в том, что нашли у очередного спонсора массу достоинств. И вообще, говорят они, время такое...

«Владители дум» трутся в предбанниках власти или становятся властью сами, перерождаясь иногда вплоть до полной перемены лица — в буквальном смысле слова. Смотреть на это тяжело, и вдвойне тяжело, если проходит это с твоим другом.

Но речь не обо мне и даже не о Вас, Геннадий Викторович. Речь об интеллигенции, которую Вы давеча похоронили при большом скоплении молодежи. Мне кажется, Вы переборщили — и с диагнозом, и со своей компетентностью в данном вопросе.

Охота ли Вам было становиться в

эти правила своими и с некоторых пор не числите себя интеллигентом — нет предмета для дискуссии, спасибо, что оповестили. Вот только хоронить оставшихся на этом берегу не надо, мы, с Вашего позвоночника, еще поживем.

Без федерального финансирования, но так, похоже, здоровее.

Виктор ШЕНДЕРОВИЧ, писатель

«НОВАЯ ГАЗЕТА»: ПРИНЦИПОВИЙ ОБ'ЄКТИВІЗМ ЧИ «ЛІБЕРАЛЬНИЙ ПУТИНІЗМ»?

Московська «Новая газета», яка користується репутацією ліберальної, 2 липня опублікувала чергову редакційну колонку...

Ось що в ній написано: «Следственный комитет в четверг возбудил уголовное дело в связи с депортацией корреспондента Первого канала из Киева. Александра Черепнину была задержана и отправлена в Москву Службой безопасности Украины в среду, 1 июля. Теперь ей запрещен въезд в Украину в течение трех лет. СБУ инкриминирует Черепниной фальсификацию новостного сюжета об «украинском патриотизме», который был показан в программе «Время» 24 июня... В Следственном комитете России уверены, что действия СБУ — это незаконное лишение свободы и воспрепятствование професиональной деятельности журналиста. Мы придерживаемся такого оперативного беспокойства Следственного комитета о соблюдении прав наших коллег, однако хотели бы напомнить СК о другом похожем случае. 16 июня 2015 года на территории Донецкой области был задержан, незаконно лишен свободы, избит и выдворен в Россию спецкор «Новой» Павел Каныгин... 26 июня «Новая» отправила заявление в Следственный комитет с просьбой возбудить уголовное дело. Мы полагаем, что в отношении Каныгина был совершен ряд преступлений... Прошла неделя. От Следственного комитета — ни ответа, ни привета. Или в ведомстве предпочитают деликатно журналистов на «правильных» и «неправильных», а преступников — на своих и чужих?»

Краще свою політичну платформу російська газета з ліберальною репутацією висловити не могла. По-перше, на думку її редакторів, юрисдикція Російської Федерації поширяється на Україну, на органі її державної влади, і це цілком нормально. По-друге, СБУ — це «злочинці» (бо ж щодо їхніх дій порушена кримінальна справа). По-третє, дії бандитів-терористів, які знущалися з журналістами та били його, і дії СБУ, які відбулися в межах українського законодавства, — це «сходжі випадки».

Звичайно, слідчі та судові органи будь-якої держави, згідно з міжнародними угодами,

мають право розслідувати певні категорії злочинів і виносити вироки, навіть коли йдеться про громадян чи державні органи інших країн. Але це вельми специфічні види злочинів, як-от злочини проти миру і безпеки людства, апартеїд, геноцид, піратство, работоргівля, військові злочини. Дії СБУ не підпадають під жодне з цих визначення (навпаки, депортация російської журналістки — це, як на мене, захист миру і безпеки людства). Більше: дії терористів на Донбасі проти Павла Канігіна теж під вищезазначені поняття не потрапляють. А от сам факт наявності терористів як таких — потрапляє. Але в Росії ніхто не думає порушувати криміналну справу проти «ЛНР» і «ДНР» за фактом їхнього існування, і «Новая газета» цим також не переймається...

А перед тим, 19 червня, ця ж газета опублікувала редакційну колонку з гнівними інвективами на адресу української журналістики як такої її одного з українських сайтів конкретно: «Большевизм жив. Не только в России, но и на Украине. Речь в данном случае не о людоедской идеологии, а об образе мышления, который порождает соответствующие действия... Их (украинских большевиков-журналистов — С.Г.) вокалязя стар, как искусство доноса, что мы и видим на одном украинском сайте: «Новая газета» и ее корреспондент в Киеве Ольга Мусафирова примитивно и топорно торгуя своим авторитетом и репутацией, разместив по заказу Кремля серию статей на тему — «Украина виновна в том, что Россия развязала войну и уничтожила Боинг МН17». Автору — премия имени Дмитрия Киселева. Здесь можно было бы поставить точку: с заезженной пластинкой способны полемизировать только выжившие из ума. Заметим лишь, что «Новая газета» опубликовала серию материалов, в том числе и в исполнении Ольги Мусафировой, об убийстве 298 пассажиров в небе над Донбассом и продолжит публичное расследование этой чудовищной трагедии. С нашей точки зрения, ответить за трагедию должны все, кто к ней причастен — прямо или косвенно».

Моїх опонентів, які пишуть коментарі, називають по-різому — ватники або совки. Я придумав своє визначення — ті, хто з колін вічно піднімається. Це ті самі російні, яких Володимир Путін закликав кілька років тому вставати з колін. Я не знаю, чи намагаються вони це робити, але єдине, чого вони наочилися точно, — нічому і нікому не вірити. Упродовж багатьох років радянської влади створювався новий тип людини, який мав вірити всьому, що йому говорили партія та уряд. Вироблений стійкій рефлекс — все, що говорять на радянському, тепер російському, телебаченні, — правда, на інших каналах — неправда.

Ще 15-20 років тому можна було якось урізноманітнити споживання інформаційних джерел. Зараз годівнича видає тільки одне — пропаганду, пропущену через цензуру. Програма «Время» — основна їжа, новини на «НТВ» — десерт. Все інше — на вибір: салат від «Звезды», компот від «РЕН ТВ». Все діє безвідмовно — на 86%. Залежно від раціону в росіяніна виробляється реакція: побачить Обаму — плюється, скажуть про Україну — верешить, скінгліть і віс. Якщо вірити академіку Павлову, рефлекс може діяти і при відрізаній голові, іноді здається, що й зовсім без голови. Павлов стверджував, що, як тільки загортається лампочка, у наченого собаки починається слизовиділення. У росіянині рефлекс спрацьовує на увімкнений телевізор.

Цікавий росіянин поза телевізором. Отримавши порцію інформації, він, не замислюючись, відповідає на будь-яке незрозуміле й нероз'яснене російським ТВ запитання — «ви брешете!». Звинувачення в брехні може

бути з будь-якого приводу. Наприклад, ви пишете: «Російська влада була спокійна, поки тримала під контролем населення, але Горбачов усе зіпсував — частина народу почала цікавитися мовами і раніше недоступними джерелами знань. При Єльцині населення почало війджати за кордон — хтось туристом, хтось на конференції та численні стажування. Відсотків на 15-20 радянський народ попсувався, «підгнів», як сказав би товариш

Олег Панфілов

запис — «ви брешете!». «Булава» знову не злетіла — «ви брешете!». Підводний човен знову згорів — «ви брешете!». «Ви брешете!» можна віднести до всього — до політики та економіки, культури, спорту і навіть кліматичних явищ. Навіть до літературної творчості російських класиків. Спробуйте росіянину нагадати слова Лермонтова про «немиту Росію» — і у відповідь знову: «Ви брешете!». Навіть не намагайтесь переконати росіянину в тому, що перший літак збудували брати Райт, — «ви брешете!». І так практично з усіх запитань, відповіді на які майже сто дюжин років населенню давала тільки радянська й російська пропаганда. Раніше протистояти нікому не треба було — кордон був на замку, ставити іноземцям запитання про «геноцид індіанців» або про те, «з чого ви жуйте робите», було небезпечно. Ставити запитання, що дискредитують пропаганду, було

смертельно небезпечно. Радянська влада була спокійна, поки тримала під контролем населення, але Горбачов усе зіпсував — частина народу почала цікавитися мовами і раніше недоступними джерелами знань. При Єльцині населення почало війджати за кордон — хтось туристом, хтось на конференції та численні стажування. Відсотків на 15-20 радянський народ попсувався, «підгнів», як сказав би товариш

Сталін, перестав вірити тому, в чому переконували раніше. Путіну необхідно було доказати титанічні зусилля, щоб повернути народ туди, в темряву пропаганди, за ключів дріт цензури. І нічого, народ за любки повернувся назад. І не мовчазним наставом, а гопотою, яка готове та улюлюкає, яка відчайдушно бореться за те, щоб повернутися туди, де «все було добре».

Путін за свої 15 років кілька разів змінював цілі — від настолітньї за СРСР до «російського світу», — і зовсім за плутав росіян. Вони, не змислюючись над патротизмом, стали купувати мерседеси, їздити на відпочинок до Іспанії та Франції, посилати дітей вчитися до Великобританії і США. Не всі, звичайно, а ті, у кого гроши з'явилися, тобто представники влади. Шоб гроши не закінчувалися, треба, щоб населення не знало, звідки вони беруться. І тоді з'явилася чарівна до неподобства реклама — шедевр відчайдушної брехні: «Газпром — народне надбання». «Газпром» став реальною російською владою, тому що до цього часу в Росії

якість матеріалів розслідування «Нової...» я оцінювати не буду — про них чимало написали незалежні російські експерти та політики. Ось що з приводу одного з цільних документів цього розслідування пише Гаррі Каспаров: «Новая газета» опубліковала «строго конфіденційний документ» (<http://www.novayagazeta.ru/inquests/68332.html>), із якого якобы слідує, що малайзійський «Боїнг» над Донбасом був сбит з території, контролюваної українськими властями. Приближші розслідування (см. <http://avmalgin.livejournal.com/5432688.html> та <http://www.svoboda.org/content/article/26997996.html>) «конфіденційний документ» виглядить очевидною фальшивкою, із якою бессильно торкати гребешкові уши... Показательно, що цей документ був опублікований в ліберальній газеті, имеючій репутацію одного з последніх «островкових свобод слова», після чого «выводы» анонімних «экспертов» були растиражовані дрігими ліберальними СМИ з соответствуючою целевой аудиторією. Путінський режим никому просто так послаблений не делает, и вся эта история наглядно демонстрирует, почему он позволяет существовать таким «островкам». Очевидно, что эти ліберальні СМИ имеют свою функцію в пропагандистській машині Кремля і задействуються в ключевые моменты, когда затронуты наиволес болезненные для власти вопросы, к которым, вне всякого сомнения, относится тема сбитого малайзійського «Боїнга». Когда кувалда государственной пропаганды не работает, в ход идут более тонкіе інструменты».

Отож, оскільки не вдається довести, що «Боїнг» збили чи то українські літаки, чи то зенітники, «Новая...» намагається покласти на Україну «косвенную вину»: мовляв, українські влади треба було передбачити, що «невідомі» ракетники пускатимуть «куплені у воєнторзі» зенітні ракети у пасажирські літаки, що йдуть на великий висоті, а тому заздалегідь закрити повітряний простір над Донбасом...

Сайт, який не зволили назвати російські ліберальні медійники і з яким не збираються полемізувати

ти, — «Цензор.НЕТ» (той самий, який 23 червня Роскомнагляд укотре пообіцяв заблокувати). А не збираються тому, що на цьому сайті викрита конкретна неправда «Нової...» і поставлені конкретні запитання, на які редактори російської газети не спромоглися відповісти.

Ось деякі з запитань, які поставив головний редактор сайту Юрій Бутусов:

«Почему Россия, оккупировавшая Донбасс, не предоставила Украине доступ к обломкам самолета Ан-26, сбитого 14 июля, и не позволила установить причины катастрофы самолета, что не дало возможности своевременно закрыть воздушное пространство?»

Почему Россия, которая направила на Донбасс свои войска, сама не закрыла воздушное пространство — ведь «Боинг» шел по общему воздушному коридору из Украины в Россию?

На основании каких фактов Украина могла предположить, что Россия будет сбивать гражданские пассажирские самолеты с помощью «Буков» и закрыть воздушное пространство?

Откуда получил информацию о «новой победе «ополченцев» — уничтожении «украинского» самолета над Торезом — российский телеканал «Лайфьюс»?

Справді, можливо, Юрій Бутусов надто різко написав про кореспондентку «Нової...» у Києві Ольгу Мусафірову, але ж факт, що вона працює на газету, де, за словами Бутусова, «продолжают вратить на кровь и память 298 людей». І це справді дуже серйозна проблема: чи може вважати себе правдивим український журналіст, який працює на «системних лібералів» нинішньої Росії, на видання тодішньої нацистської влади Німеччини...

Сергій ГРАБОВСЬКИЙ
публіцист, політолог, історик, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник Інституту філософії імені Григорія Сковороди Національної академії наук України.
<http://osvita.mediasapiens.ua>

такія нової української поліції. Все видно на фото і відео — нова зручна і красива форма, підтягнуті поліцейські, з яких майже третина — дівчата. Навчали їх за грузинською програмою. Ніби й не скажеш «ви брешете!», але вже і з цього приводу кажуть, що публікуючи фотографії з популярної американської комедії «Поліцейська академія». Вже команда не потрібно з Кремля — ненависть стала сенсом життя частини населення Росії. Спробуйте їм розповісти про те, що нова поліція в Україні — це один зі способів боротьби з корупцією. У відповідь — «ви брешете!». Вони, насправді, не братимуть хабарі, тому що це не ДАІ, у відповідь — «ви брешете!».

Сперечатися з «ватниками» сенсу немає. Ті, хто був здатний сприймати альтернативну інформацію або чужу думку, той перестав бути «ватником», швидше за все, став сірим середняком. Активний «ватник» — той, хто буде до останнього подиху битися за офіційну, вигадану Кремлем точку зору. Все інше буде сприйматися зовсім виразно — «ви брешете!». Що з цим робити, — незрозуміло, оскільки до логіки та здорового глузду позиція заперечення, очевидно, не має відношення. Швидше за все, це — авантгард пропаганди, покликаний своєю активністю петретягувати тих, хто сумнівається, на свій бік. Щоб якомога більше росіян у відповідь на очевидне могли б відповідати — «ви брешете!».

Олег ПАНФІЛОВ,
професор Державного університету Ілії (Грузія), засновник і директор московського Центру екстремальної журналістики (2000-2010) («Крим.Реалії»)

У Києві відбулася презен-

ШКОЛА БЕЗ ПРАПОРА

Шановна редакціє нашої «Світлиці!» Дорогі наші читачі! Давнє не писала до вас. Та љ що писати? А надто тоді, коли живеш на окупованій споконвічними ворогами України землі, коли не можеш взяти в руки свою, так, свою газету, рідну, бо прожила з нею від першого номера добрий шмат життя... Разом з газетою боролись ми за українське слово в геть зруїфікованому Криму. Разом з газетою виборювали тут українські школи. Саме виборювали, і саме ми, патріоти України, і наша газета, а влада кримська буда нібито українська, але на щось українське в неї чомусь завжди не вистачало коштів. Центральна ж влада, кіївська, нас не помічала, їй здавалось, чи що нас тут взагалі немає, чи що достатньо (через 5 років після проголошення незалежності) повісити десь наш український державний національний прапор, і все буде гарразд.

Якийсь час був у нас, в Криму, навіть «проукраїнський» прем'єр-міністр, та жодного разу не захотів зустрітися саме тут: у Криму, зі свідомими українцями, з членами партії, яку він тоді очолював. А вороги не дримали. За матеріальної і моральної підтримки Росії організовували всілякі російські блоки, розповсюджували (навіть у церквах Московського патріархату) антиукраїнські газети, журнали. Постійно влаштовували якісні мітинги за повернення СРСР, та чомусь проходили вони під російськими прапорами. А як же сприймала все це українська влада? Нормально сприймала, бо — демократія, яка перетворилася в «беспредел».

До речі, незважаючи на антиукраїнську істерію, яку дозволяла проводити в Криму його нібито українська влада, якася частина мислячої молоді все-таки сприйняла серцем любовдоматері-України, до нашого Генія і Пророка Тараса Шевченка. Так, у березні цього 2015 року, молодь і люди старшого покоління здійснили, може, й не дуже помітну, але небезпечну для себе акцію: поклали квіти до пам'ятника нашому Кобзарю. Просто підїжджаючи до пам'ятника і клали квіти, найчастіше жовті з блакитними. Чому небезпечно? Бо мітинг біля пам'ятників Тарасу Шевченку в день його народження 9 березня полі-

ція Криму жорстко і грубо розганяла.

Чи голосували кримчани на так званому референдумі за входження Криму в Росію? Гадаю, після того, як пан Путін призвався, як був анексований Крим, стало зрозуміло, що референдум тут був ні до чого. А голосувати прийшли всього 34%, та й не всі вони були «за». А як зараз несміливо візаються деякі члени тих виборчих комісій, вони отримали вже заповнені протоколи з уже поставленими печатками.

Про все це всім уже нібито давно відомо, бо все це — вже історія. Та дуже прикро, що не всі намагаються уникнути помилок своєї історії.

Дніми на одному з каналів українського телебачення я почула програму, яка мене прикро вразила. Ішлося про якесь українське село, про школу в цьому селі. На жаль, початок передачі я пропустила, назуву села теж боюсь називати невірно, але суть справи зрозуміла. Зрозуміла, що село розташовано в такому місці, де населення вільно слухає російське телебачення, а українського там або нема, або люди звикли до російського й українське їм не потрібне. Людям здається, що це нормальні, що не впливає на них.

У місцевій школі в кабінеті директора нема ні портрета Президента України, ні українського прапора. Я так розумію, що наш президент їй (того директору школи) не подобається, і вона вважає, що в нас демократія, і тому директор школи може поважати чи не поважати, призначати чи не призначати президента своєї країни (такої «демократії» ніде світі немає). Хоч би портрет Шевченка, прикрашений рушничком чи вишитим гербом України — тризубом, повісила. І прапора в школі на почесному місці немає.

Вчителі цієї школи дуже «добре» знають міжнародні якісні права і вважають, що саме згідно з цими правами не можна нав'язувати дітям такі поняття, як любов до своєї Батьківщини, бажання служити їй, готовність захищати свою рідну землю від ворога.

Ці вчителі, мабуть, не знають, що любов до своєї землі, свого народу — святий обов'язок. І виховувати в дітях цю любов — обов'язок і батьків, і вчителів.

ВИХОВУЙМО ПАТРІОТИВ!

Як колишній кадровий офіцер української армії, я вважаю, що в нашій державі мало приділяється уваги підвищенню обороноздатності України. Армія, кількість якої обмежена 200 тисячами вояків, одна не зможе захистити нашу незалежність. У роки Другої світової війни лише в одному бою за Київ погило 300 тисяч наших воїнів.

На мою думку, потрібно повернути обов'язкову строкову службу 1-2 роки, щоб уся молодь проходила військову підготовку. Треба також відродити українське козацтво. Зарах е добровільні козацькі громадські організації, але вони не мають єдиної структури, завдань, прав і обов'язків законного формування. Чітко треба визначити законом матеріальну базу козацтва (їм можна було б передати матеріально-технічну базу колишнього ДТСАФ), яке вони можуть мати озброєння тощо.

Ось що говорить з цього приводу мудрість афганського народу:

— Соловей любить троянду, людина — Вітчизну.

— Клаптик рідної землі країнний Сулейманового царства.

— Свій кукурудзяний хліб країнний від чужого м'яса і рису.

— Хто забуває Вітчизну, той стає звіром.

— Любите чужу країну на школу свої — все одно, що своєю головою торгувати.

— Голови позбудься, але вірність збережи.

Слухаючи цих учителів, відчуваєш, що хоч вони і запевняли, що люблять Україну, вони її ненавидять. Таким учителям не можна довіряти таку серйозну справу, як виховання дітей, бо головне у вихованні — зробити з людини не робота, який сліпо виконує якісні команди, а громадянина, який любить свою країну, свій народ, знає славну історію своєї країни і пишиться нею, знає наших Героїв, наших, а не чужих.

Після цієї передачі потрапив у мої руки підручник з літератури, і відкрився він на таких словах:

*Aх, не смійтесь ви наді мною, —
Не для вас я Україну люблю!
Не для вас виливаю ці слози з журбого,
Що ніхто їх не бачить нічною добою,*

*Коли довго від думок не сплю.
Не чійте моєї України!
Хай по-вашому вміра вона.*

Скажіть: нашо ці ваши знущання та кини?

Не чіайте — просю вас — моєї України:

Тільки це ж моя вітка одна!

Хіба можете ви зрозуміти, як її я кохаю, люблю?

Та коли б не вона, то для чого б і жити?

Але що... Шо вам бідним про це говорити...

Чи ви любите матір свою?

Ці слова великої любові до рідної України Павло Тичина написав ще в далекому 1912 році, коли українська мова в Росії, до складу якої входила тоді Україна, заборонялась, та її ніктої України ніби й не було. А в Радянському Союзі Україна формально була, та надто любити її не можна було, бо любов до України — це вже розчинялось як український буржуазний націоналізм. А зараз депутати з Партиї регіонів чи то нинішньої опозиції тих, хто любить Україну, називають фашистами. Ще я можу зрозуміти

Путіна і російський народ (його 84%), для яких любов до якоїсь Родини, не російської, — це щось неприродне і неможливе, але ж люди того села — українці!?

А ось прочитайте і зрозуміміте слова не великого поета, а простого вояка української армії, написані в Криму ще в 1993 році:

Вітчизно моя, мій калиновий краю!

Я серцем на вірність тобі присягаю.

I знову на чатах в дозорі стою,

Щоб мир був і спокій у ріднім краю.

Немов соколіні даси мені крила,

Щоб в небі могутня була наша сила

Я славлю тебе на далекі світи,

З тобою в майбутнє нам разом іти.

А чи напишути ваші учні такі слова, чи зможуть відгукнутися на них, чи готові вони боронити свою рідну землю, та ще й від ворогів, які говорять про твою ж мовою, бо ви і самі не вивчили мову своїх предків, і дітям не дали її вивчити й полюбити.

Україна зараз тяжко хвора: йде війна із зовнішнім ворогом, а з внутрішнім — корупцією — ще й не почалась. То чи можна віддавати хвору матір на поталу жорстокому і підступному ворогові? Хто ж її захистить, якщо ворог на гло порушив усі міжнародні угоди, домовленості, за якими жив світ після кривавої бойні — Другої світової війни? Ворог готовий почати Третю світову війну, і навіть розмахує ядерною зброєю... Люди! Будьте пильни!

Закінчу я цього листа віршем-зверненням до українського народу того ж самодіяльного поета-война. Написані вони ще в далекому 1993 році, але які сучасні... Наши українські поети таки пророки, провидці. Прислухаймося ж до них, до їхнього палкого слова!

Встаєй з колін, український мій народе!

Чолом не бий — немає перед ким!

Здобудь сьогодні щастя і свободу,

Бо завтра ти залишишся ні з чим.

I не дрімай, щоб не проспати годину.

Hi в кого допомоги не проси.

Врятуй сьогодні рідну Україну!

Державний прапор вище піднеси!

Алла МЕЛЬНИЧЕНКО, українка, кримчанка м. Феодосія

23 август — національна та міжнародна пам'ятна дата, присвячена пам'яті жертв депортуючихся кримськотатарського народу. Відзначається щорічно з 1991 року.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

У Криму відбуваються згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки та мітинги, відкриваються меморіальні місця, встановлюються пам'ятники жертвам депортуючихся кримськотатарського народу.

На цій даті в Україні та за кордоном проводяться згадки

**ВАЖКІ ЧАСИ ОСТАННІХ ВІСІМДЕСЯТИ РОКІВ, ВКЛЮЧАЮЧИ
«КРИМСЬКУ ВЕСНУ», КРОЙІ I ПРОДОВЖУЮТЬ КРОЇТИ
ПО ЖИВОМУ ДОЛЮ УКРАЇНЦЯ АНАТОЛІЯ РІЗНИЧЕНКА
З ПАРТЕНІТА (ВЕЛИКА АЛУШТА)...**

**ОЗДОРОВЛЕННЯ
ПІД ВЕДМІДЬ-ГОРОЮ**

Два з половиною роки тому ми довго розмовляли з Анатолієм Різниченком, консультантом-пульмонологом, полковником медичної служби у відставці, за службеним лікарем України, у його оргметодкабінеті на території тодішнього Центру медичної реабілітації та санаторного лікування Міноборони України «Крим» (нині це однією із військових санаторій РФ). У відомчій оздоровниці майже 43 роки тому Різниченко буквально з «нуля» створював пульмонологічне відділення, тривалий час його очолював, згодом працював провідним терапевтом. «Анатолій Іванович — грамотний і сумлінний лікар, його ставлення до професійної справи, життєва позиція заслуговують на повагу», — був небагатослівним начальник центру Геннадій Барамія.

Запам'ятався сам службовий кабінет Різниченка. Приміщення більше нагадувало бібліотеку. Медичними довідниками і надто свіжими спеціалізованими журналами були заставлені шафа і всі полиці. Причому вся ця література нам ретельно перечитана з олівцем. «Треба ж бути в курсі останніх тенденцій у пульмонології, кардіології і курортології», — пояснював ветеран, — я ж відповідальний у центрі за планування науково-практических конференцій. Та й це вже звичка — професійне самовдосконалення».

Так само дбав 82-річний співрозмовник і про свою фізичну форму. Раніше цілій рік купався у морі, з часом ранкове навантаження звузвив до пробіжки («треба в усьому знати міру») на Ведмідь-гору. Нині ж обов'язково є щоденна ходьба на свіжому повітрі — неодмінно щонайменше тридцять тисяч кроків.

Сьогодні Анатолій Іванович консультацій більше не проводить. Адже за російськими законами, виявляється, на це потрібна відповідна ліцензія. Інакше — кримінальна справа. Навіть якщо у людини, як у того ж Різниченка, неабияка лікарська практика і диплом військово-медичної академії. А ще два роки тому до медика приїжджають на консультації його нові і колишні пацієнти звідусі — біляжного і дальнього зарубіжжя, пріміром, Німеччини і Швейцарії. Причому як пересічні громадяни, так і доволі знані особи. Скажімо, такі, як екс-прима Большого театру Олеся Образцова. Свого часу Анатолій Іванович курс санаторного лікування особисто призначав рідянським міністрам оборони маршалам Сергію Соколову і Дмитру Язову, маршалу Володимиру Толубку, адміралу Сергію Горшкову, письменнику Костянтину Симонову, публіцисту Тимуру Гайдару та ще декількома тисячами людей, які в минулі десятиріччя користувалися послугами провідної оздоровниці оборонного відомства на кримському Південнобережжі.

Ясна річ, у лікарській практиці пана Різниченка траплялось всяке. Узяти хоча б історію з остан-

нім міністром оборони СРСР Дмитром Язовим. «Не буде надто деталізувати, — згадував Анатолій Іванович, — просто в нього я діагностував одну недугу, про яку йому раніше ніхто не говорив. Призначив курс лікування і відповідно до нього режим харчування. Про все це доповів начальнику санаторію, той, у свою чергу, — професору-генералу з головного військово-медичного управління, який тоді теж у нас відпочивав. Мій діагноз виявився, зрештою, правильним, од-

**Анатолій
РІЗНИЧЕНКО:**

— «з Дніпропетровської. — «Отже, на окупованій території був? — «Був». Далі генерал, голова війської комісії, просить мене назвати прізвище голови нашої сільської артілі за німців. Я заважався. Тому мої документи завернули — не допустили до вступних іспитів. Після цього я тричі марно писав Ворошилову (Голові Президії Верховної Ради СРСР. — авт.). І тільки після смерті Сталіна всі проблеми на іспитах зчезли», — розповів Різниченко.

Того московського генерала, що «зарубав» молодого офіцера на мандатній комісії, геть не цікавило, як, власне, родина Різниченків пережила німецьку окупацію, точніше, — дивом уціліла. Це теж варте окремо розповіді...

СУЛТАН-РЯТІВНИК

Із наближенням радянських військ восени 1943 року німці

му знаному кінологу. Той пояснив, мовляв, вівчарка, швидше за все, була сукою, а наш пес — протилежної статі. Можливо, «німкеню» натаскували виключно на людей, а в нашому випадку вона стикнулась віч-на-віч із пском і через почуття до нього «дезорієнтувалась». Усі наші не-приємності того осіннього дня закінчилися тим, що німці хлопнули чимось займистим на стіни нашої хати і чиркнули запальничкою. Хата спалахнула, мов свічка. Зимувати нам довелось на нашвидку облаштованій землянці».

**«ДЕЛІКАТЕСІ» РАННЬОГО
ДІТИНСТВА**

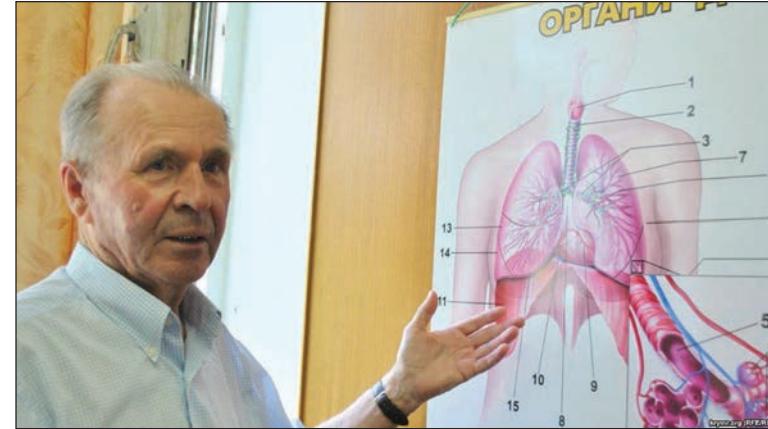
Окремими, найбільш емоційно забарвленими епізодами зачарувався у пам'яті моєго співрозмовника і страшний 1933 рік. Значно пізніше ці епізоди зачарувались ще й розповідями матері Анатолія Івановича...

високого зросту — лежить на землі під вікнами нашої мазанки».

Ще більш виразно пам'ятає Різниченко і голодні повоєнні роки. У колгоспі матері Анатолія побіцяли по триста грамів зерна на трудодень. Натомість тільки пізньо осені розрахувались двоста грамами висівок. Рятувала домашня городина — гарбузи, кукурудза. А ще хлібні картки, які Різниченко-молодший отримував як учень Дніпропетровської фельдшерсько-акушерської школи. Кілька днів хлопець економив, натомість у суботу отримував уже цілу хлібину. Її під пахву — і бігцем по дніпровському льоду в рідній Чаплі. Іноді не стримувався і по дорозі декілька разів відщипував хлібну скоринку.

«На нашій вулиці жила родина Котунових, — розповідав ветеран. — Глава родини щойно по-

«НЕ ЗМІГ ЗМИРИТИСЯ З БЮРОКРАТІЄЮ, БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ, ДУШЕВНОЮ РОЗРУХОЮ»

наказали селянам готоватись до евакуації на правий берег Дніпра. Команди польової жандармерії прочісували двори, зганяючи людей до визначеніх місць дніпропетровської переправи. Тих, хто все ж послухався, розстрілювали просто на подвір'ї. Тож народ ховався, де бачив. Різниченки з дітьми (в Анатолія тоді була вже молодша сестра Тося) сковались

...зі своєю майбутньою професією, як це зазвичай буває, Анатолій Іванович визначився ще в ранньому дітинастстві. «Учиться, Толю, — повторював йому батько, — станеш такою поважною людиною, як наш Павло Андрійович». Павло Андрійович працював фельдшером дитбудинку в їхньому селі Чаплі, що на Дніпропетровщині. Навіть у будні завжди ходив у костюмі і носив краватку, чим разюче вирізнявся з поміж інших жителів села. Проте найбільше враження на сільського хлопця справили досі не бачена чистота і порядок у фельдшерському кабінеті, куди якось привів його батько.

1946 року Анатолій вступив до фельдшерсько-акушерської школи у Дніпропетровську. Пізніше навчався у Київському військово-медичному училищі, слухав офіцером-медиком в авіаційних на Далекому Сході. До Ленінградської військово-медичної академії його заразували тільки з... четвертого разу. На першій мандатній комісії мене питали: «З якої області родом?»

...зі своєю майбутньою професією, як це зазвичай буває, Анатолій Іванович визначився ще в ранньому дітинастстві. «Учиться, Толю, — повторював йому батько, — станеш такою поважною людиною, як наш Павло Андрійович». Павло Андрійович працював фельдшером дитбудинку в їхньому селі Чаплі, що на Дніпропетровщині. Навіть у будні завжди ходив у костюмі і носив краватку, чим разюче вирізнявся з поміж інших жителів села. Проте найбільше враження на сільського хлопця справили досі не бачена чистота і порядок у фельдшерському кабінеті, куди якось привів його батько.

1946 року Анатолій вступив до фельдшерсько-акушерської школи у Дніпропетровську. Пізніше навчався у Київському військово-медичному училищі, слухав офіцером-медиком в авіаційних на Далекому Сході. До Ленінградської військово-медичної академії його заразували тільки з... четвертого разу. На першій мандатній комісії мене питали: «З якої області родом?»

Село Чаплі налічувало близько вісімсот дворів і простягалось уздовж лівого берега Дніпра. Батько Анатолія мав інвалідність, але все одно працював у лісгоспі, мама — в колгоспі. Трирічний Толик — їхній першісток і на той час єдина дитина. «Узимку, коли закінчилася усі істівні припаси, — згадував мій співрозмовник, — на горища натрапили на високоху шкіру теляти, яке невідомо коли здохло. Мама порізала шкіру на дрібні шматочки і готовала з них щось на кшталт відвару. Якось протягнули до весни. А навесні з'явилася зелень, зокрема козельки, як у нашому селі їх називали, і калачки. Корінці цих рослин промивали водою і так сирими жували. Вони були з солодкуватим присмаком. Ще солодшим був цвіт акації. Це для нас узагалі був деликатес. А ще мама збирала кінський щавель, ще якусь зелень і несла на продаж до міста. Для цього їй довелось робити великий гак, приблизно двадцять кілометрів в один бік. Інколи на виrlenі гроши вдавалось придбати у Дніпропетровську якісь круп чи висівок. Окрім того, мама носила на дальній хуторі на обмін щось із домашнього крахмалу. Залишить, бувало, одного мене у хаті. І повертається тільки надвечір, а я весь цей час на підвіконні так і стою. Ще пригаудую, як до нас приходили люди з ломиками і довжелезними металевими прутами. Вони штрикали ними землю вгороді. Біля нужника у глибокій ямі у нас був закопаний майже весь урожай картоплі. Мама мені тоді наказувала: «Ти ж дивись, Толю, нікому не кажи про це». Але активісти-комнезамівці нашу схованку все одно знайшли. Геть усю картоплю зібрали і вивезли на залишний полустанок поблизу Синельникова. Але нікуди звідти відправити не встигли, бо несподівано вдарили морози, і вся картопля там просто неба замерзла. Із моєї рідні від голода 1933 року вмер дідусь по матері. Перед очима й досі картина: його худе і витягнуте тіло — він був

вернувшись з фронту, як помирає його дружина. У чоловіка на руках троє малолітніх дітей. Я це добре знаю, бо з найстаршим із них я ходив в один клас сільської школи. Так-от, його батько працює на молотарці. Якось після роботи чоловіка зупиняє хтось із колгоспного начальства. Вивертають чоловіку кишені, а там — зерно. Людині приписують крадіжку і саджують на вісім років до в'язниці. Ось які були тоді по-рядки.

Того ж тає 1946 року Анатолій Різниченко втратив батька. Через хронічне недоїдання і важку працю Різниченко-старший заробив виразку шлунку. Районна медицина ж зарадити не змогла...

ДЕПРЕСІЯ ВЕТЕРАНА

Витримавши всі удари долі, Різниченку довелось зіткнутися з ще одним. «Я досі, — зінається Анатолій Іванович, — не відійшов від депресії, яка почалася торік. До того ж зір через це погіршився. Якби не підтримка близьких, не знаю, як далі почувався б. Так організм відреагував на звільнення з санаторію, якому віддав більше сорока років життя. Власне, заяву на звільнення написав добровільно. А що було робити, коли наприкінці минулого року мені дали зрозуміти, що всі мої напрацювання, досвід більше ні кому не потрібні, що я тут зайвий. Та й сам, власне, не зміг змиритися з бюрократією, безвідповідальністю, душевною розрухою, яка запанувала серед персоналу, лікарів із приходом іншої держави. За України такого не було, все було логічно — і я до цього звик. Звик відчуваюти яксьу із відповідальністю за здоров'я пацієнта, а не відгороджуватися стандартами діагностики і лікування, на якій перейшов санаторій за нової влади. Аби ще більше не засмучуватися, туди віднині ні ногою. Якось підбадьорює лише те, що колишні пацієнти на вулиці щиро вітаються і зичать здоров'я».

Олександр ВОЛІЦЬКИЙ
ua.krymr.com

РОСІЙСЬКИЙ «МЕМОРІАЛ»: КРИМЧАНИН КОСТЕНКО — ПОЛІТВ'ЯЗЕНЬ, СПРАВУ — СФАБРИКОВАНО

«Кримінальна справа щодо Олександра Костенка — частина політичної та інформаційної кампанії, яку російська влада розгорнула проти України та прихильників Євромайдану після зміни влади у Києві в лютому 2014 року. Абсурдно, що винного у злочині, нібито скосному одним громадянином України на території України, до відповідальності притягує російська влада», — вказано у тексті, розміщеному на сайті правоахисного центру «Меморіал».

Автори заявили наголошують, що є серйозні підстави вважати, що Костенка викрали і катували при затриманні і під час утримання

під вартою. При затриманні йому зламали руку і завдали інших тілесних ушкоджень. Пізніше, за словами Костенка, ув'язнені, пов'язані з адміністрацією СІЗО-1 Сімферополя, систематично тиснули на нього — морально і фізично. Його намагалися змусити визнати провину і примусити до співпраці з російськими спецслужбами.

Провидіння рідко дає прямі сигналі. Осягаючи історію майбутнього, ми шукаємо у нашому повсякденному житті деталі, що претендують на те, аби називатися тенденціями.

А деталі ці всюди, потрібно тільки вміти їх читати.

Ось — репортаж російського історика Сергія Медведева у російському «Форбс», присвячений поїздці у Львів. Море захоплення, неочікуване від росіяніна. Побачив там щось ностальгічне? Чи недійсненну мірою власного народу упізнав? Із задирчастою називає «лігво-бендерівців» справжнім столичним містом, порівняно з яким Москва — дрімучая провінція. «Дивовижним чином, пише він, Україна в облозі, що переживає сплеск національної самосвідомості, сьогодні більш глобальна та космополітична, ніж Росія — нафтова пропівінція світової економіки».

Космополітізм — лайиве слово, пам'ятаємо ми з дитинства. Підозріле, з точки зору справжнього українського патріота.

Замість національного відродження кого ми бачимо на керівних посадах? Грузини, літовці. З якого дива вони поміняли громадянство, аби займатися реформами у нас? Що тоді прив'язало колишнього президента сувореної держави до України, що він наважився ризикувати ім'ям та іміджем і очолити Одеську область?

Чому вся Європа й Америка з таким завидним терпінням возяться з нами, захищаючи від московського ярма і рятуючи від економічного колапсу?

Зрозуміло, чому возиться з Грецією, — це, можна сказати, колиска західної цивілізації. Можливо, і ми десь недалеко, може, ю у нас заварюється щось цивілізації?

Взяється б за це питання філософам і соціологам, спробувати здолати аберацію близькості, побачити за деревами ліс!

І якщо візьмуться, то одразу згадають слова відомого американського історика Феліпе Фернандеса-Арместо про те, що країни, які ставали центрами цивілізації, завойовували світ не силово зброй, а тими своїми цінностями, які залучали до них умі і серця навколоїнших народів. Втірати ж привабливості вела до відтоку мізків і послаблення волі, а потім — і занепаду цивілізації.

За п'ятсот років до нашої ери міста-держави Еллади здавалися персам малопомітними прищами на тілі гіантської імперії царя Дарія. Але імперія згинула безслідно, а елліністичний світ, проживши тисячу років, надихає нас своїми ідеями і звершеннями їх сьогодні.

А в XVI столітті невелика провінція на околиці великої Іспанської імперії — Нідерланди — захотіла свободи і демократії.

І герцог Альба, який підписав 18 тисяч смертних вироків і говорив, що «нескінченно краще шляхом війни зберегти для Бога і короля державу збідні і навіть розорену, ніж без війни мати її у квітучому стані для Сатани і його посібників еретиків», — цей герцог ю ся іспанська імперія опинилася у глобокому минулому. А з Нідерландів, власне кажучи, і почалася ліберально-демократична Європа.

БОГДАН ЖОЛДАК ПРЕЗЕНТУВАВ КІНОПОВІСТЬ «УКРИ»

Письменник і сценарист Богдан Жолдак презентував у Києві нову книгу — кіноповість «Укri». Це — історія про сучасну війну, героями якої стали учасники військових дій на Донбасі. Книгу видало видавництво «А-ба-ба-ла-ма-га».

«По рукопису, який Богдан передав у видавництво, я бачив, що він писав його дуже швидко, там було багато недописаних слів, іноді треба було узгоджувати роди. Я бачив, що він дуже квапився, щоб не втратити мить натхнення», — розповідає видавець Іван Малкович.

Як би не звірствуvala Росія в Україні, не бажаючи віддавати її, «квітнучу, еретикам», як би не лякала ядерним кайлом, уся ця Московська «цивілізація» (якщо така є) давно перестала бути привабливою для народів, що оточували її. За останнє століття від неї втекли усі, хто тільки міг. А ті, хто залишився (на зразок Білорусі з Казахстаном), впали в цивілізаційну кому — від страху вторгнення — і втечуть, щойно випаде нагода.

Чим же може привернути поранену, балансуючу на межі дефолту Україна?

Ні високим рівнем життя, ні економічними перспективами, ні показовою чеснотою чиновників похвалитися не можемо.

Філософи і соціологи знову звернуться до класиків і згадають Ар-

истояла перед викликами ісламського оточення і християнського розколу, Ізраїль, що повернув державність майже через дві тисячі років.

І зовсім маленьки, острівні держави-цивілізації. Їх згадує в своїх книзах знаменитий історик і мандрівник Джарред Даймонд. В одному — народи файу ось вже кілька століть ведуть кровопролитні міжусобні війни тільки тому, що у них (на подів європейців) зовсім відсутні будь-які політичні та соціальні механізми мирного розв'язання суперечок!

Інша міні-цивілізація — Тікопія — навпаки, ось вже три тисячоліття живе практично без воєн і революцій (останній збройний конфлікт датується XVII століттям), завдяки унікальній системі обмеження народонаселення.

Методи ці, на погляд європейця,

соціологи і філософи належним чином оцінять значення Майдану, добровольчого і волонтерського рухів як феномена українського громадянського суспільства.

Видатний психолог Роберт Ділтс назвав би його суспільством героя. На думку ученого, пасіонарій («чемпіон») і «герой» відрізняє истотна риса. «Герой», — зазначає Ділтс, — це загалом нормальна людина, яка покликана життям до дій в екстраордінarnих обставинах. Чемпіон — це людина, що бореться за певний ідеал, який вона вважає правильним шляхом, правильною картою світу. А усі, хто проти цього ідеалу, — вороги».

Все ті ж виклик і відповідь на нього. Звичайні, нічим не примітні у мирний час люди у потгрібний момент вийшли на захист Майдану, відповівши на заклик і віддавши за нашу свободу свої життя, встали на чолі добровольчих батальйонів, розгорнули військову логістику, покрутіше дипломованих фахівців і, коли настane час, повернуться до своїх копиць занять.

Це — цікавий цивілізаційний зразок громадської психології, «оспіваній» і Шпенглером, і Тойнбі, і Фукуямою.

Хто знає, можливо, саме він і надає нашому народу того нетворкного шарму, який у сьогоднішніх умовах виводить українців на перші ролі у цивілізаційному процесі.

Звичайно, цілі «цивілізації укрів» ще належать сформувати. І немає жодних гарантій — адже так легко залишити січим, лопнути як мильна бульбашка.

Уся історія Землі покоїться на уламках нездійснених цивілізацій. Тому вважайте цей опус провокацією, спонуканням до пізнання історії нашого майбутнього, тим самим закликом, який має породити геройів.

І ще. Як писав Армество, «запорука цивілізаційної перспективи — це віра у свою велику майбутність». А тому не звертайте уваги на тих, хто єдинно скаже: знову перетворюють Україну на батьківщину слонів. Слонів — не слонів, але колись на території нинішньої України вже стала одна подія, що змінила хід історії нарівні з відкриттям вогню і цивілізаційного процесу.

Прошуємо востаннє все того ж Арместо. Ось що він пише у своїй книзі «Цивілізації»: «У середині п'яточоліття до н.е. в поселенні Середній Стог у середній течії Дніпра, де річка тече на схід (це поряд з островом Хортиця! — авт.), вершини залишили купи сміття, повні кінських кісток. Це були ПЕРШІ відомі люди, кому вдалося одомашнити коня».

Перші. Вершини. Вже не перший рік за цю нашу першість змагаються і в Росії, і в Казахстані. Ну що ж, позмагаємося! Головне, що ми були і, немає сумніву, будемо на коні.

**Свєн ЯКУНОВ,
Віктор МІШКОВСЬКИЙ**
(«Укрінформ»)

Побачив світ «Історичний календар» (820 сторінок; повнокольорове видання, крейдований папір, тверда обкладинка), упорядкований доктором філософських наук, професором В. О. Жадком.

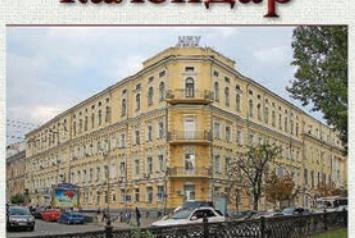
Тут подено — з 1 січня до 31 грудня від 1834 до 2015 року розписано все про освітні та педагогічні, відомих особистостей України, — такого видання ще ніколи не було. Окрім того, майже всі документи є важливими не лише для вивчення історії освіти держави, ВНЗ, а й для дослідження педагогічної історії Києва та України. Унікальним календарем, безумовно, і в тому плані, що тут все (чи майже все!) зібрано про Михайла Петровича Драгоманова, його життя і творчість, оточення, наукові праці, листування, місця перебування, а також про інших Великих педагогів, діячів науки та культури.

Щоб придбати видання, яке коштує за собівартістю 150 гривень плюс поштові витрати, звертайтесь на електронну адресу: jadko-viktor@ukr.net

**Автор-упорядник
Жадко Віктор Олексійович**

Історик-філолог, кандидат історичних наук, доктор філософських наук. Заслужений працівник освіти України (2003); Заслужений працівник освіти та науки України (2007); доктор філософських наук (2010); професор (2012). Кандидат філософських наук (1988); кандидат історичних наук (1980); кандидат філософських наук (1976). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (1992—1996). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (1996—2000). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (2000—2004). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (2004—2008). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (2008—2012). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (2012—2016). Член Наукової ради з питань філософської творчості Інституту філософії НАН України (2016—2020).

Історичний календар

МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ

У СПОГАДАХ АКАДЕМІКА МИХАЙЛА СЕЛІВАЧОВА «ПІСЛЯ ВІЙНИ»

Ім'я доктора мистецтвознавства, професора, почесного академіка АН вищої школи України Михайла Селівачова добре відомо в світі. У вересні 2003 року завдяки моїй мамі Вірі Сергіївні я особисто познайомився з Михайлом Романовичем. Ця зустріч відбулася в Києві, у Національній спілці художників України на урочистих зборах, присвячених врученю Вірі Роїк міжнародного ордена Миколи Чудотворця першого ступеня «За примноження добра на землі».

Привіати її з цією нагородою прийшло багато відомих діячів культури, в тому числі М. Селівачов. Час минав, але творча співпраця і дружба між видатним ученим і майстринею народної вишивки не переривалася. Вона написала йому листи, надсилали матеріали про свою творчість. Як згадує сам академік, у нього зібрається солідний архів, пов'язаний з ім'ям Вірі Роїк.

Час іде, і я гадаю, що тепер можна передати цей архів у Музей Івана Гончара або Музей українського народного мистецтва в Києво-Печерській лаврі. Але, звичайно, цю пропозицію може розглянути тільки сам Михайло Романович, і йому видніше, як вчинити з архівом.

У 2005 році киянка Євгенія Шудря випустила в світ збірник

2005 рік, відкриття виставки «Український рушничок» у Києво-Печерській лаврі. Ліворуч біля В. С. Роїк — Муза Яківна Куницька

ЗМІНУ КОМУНІСТИЧНИХ НАЗВ НАСЕЛЕНІХ ПУНКТІВ МОЖНА ВІДСТЕЖИТИ ПО ІНТЕРАКТИВНІЙ КАРТІ

В Українському інституті національної пам'яті створено інтерактивну карту з 877 українських населених пунктів, які мають перейменувати до 21 листопада.

Завдяки карті та її зручній навігації кожен може ознайомитись, яке конкретне село чи місто потребує зміни чи повернення історичної назви у певній області чи районі. На неї нанесли 28 міст, 48 містечок, 801 селище і сіл. Дані будуть оновлюватися.

Області на карті позначені різними кольорами, залежно від густини населених пунктів, що треба перейменувати. Найбільше таких у Донецькій (10 міст, 11 містечок, 16 селищ, 62 села), Дніпропетровській (3 міста, 3 містечка, 7 селищ, 71 село) та Харківській областях (2 містечка, 25 селищ, 70 сіл), від 75 до 100 міст і сіл. Найменше — у Західній Україні, від 1 до 10.

Лише в Івано-Франківській області немає населених пунктів із радянськими назвами. Загалом в Україні чекають свого перейменування 3% міст і сіл.

Відповідно до закону «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» в Україні також перейменують два обласні центри: Кіровоград і Дніпропетровськ.

До назв, що слід переименувати, належать ті, в яких використані назви союзних або автономних республік та похідні від них. Назви, які пов'язані з діяльністю Комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницю Жовтневого перевороту, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України.

На сайті та сторінці у соцмережі УІНП розмістив роз'яснення щодо зміни назв та демонтажу пам'ятників знаків, а також карту міст та містечок, що будуть перейменовані.

Також підлягають зміні перейменування, в яких

використано назви СРСР, УРСР, інших союзних або автономних республік та похідні від них. Назви, які пов'язані з діяльністю Комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницю Жовтневого перевороту, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України.

Рішення громади мають прийняті до Дня Свободи та Гідності 21 листопада 2015 року. Опісля впродовж 3 місяців Верховна Рада України прийме рішення про перейменування.

На сайті та сторінці у соцмережі УІНП розмістив роз'яснення щодо зміни назв та демонтажу пам'ятників знаків, а також карту міст та містечок, що будуть перейменовані.

Також підлягають зміні перейменування, в яких

«Подвижниці народного мистецтва» під редакцією М. Селівачова. У ньому є стаття про Віру Роїк і, як я знаю, Михайло Романович дуже допоміг Євгенії Стефанівні в підготовці цього матеріалу.

Незадовго до маминої смерті М. Селівачов побував у Польщі, і знаючи, що Віра Сергіївна збирає наперстки, привіз звідти для її колекції сувенір, присвячений Грюнвальдській битві. Він збирався вручити його в Національній бібліотеці ім. В. Вернадського на закритті персональної виставки Віри Сергіївни у вересні 2010 року. Не склалося... Але наперсток був переданий мені і тепер зберігається в маминій колекції.

Минув час. Навесні минулого року відкриваю свою електронну поштову скриньку і з задоволенням бачу нову звістку від Михайла Селівачова. Це запрошення на презентацію 18 травня в Києво-Печерському історико-культурному заповіднику його мемуарів «Після війни». Я відразу згадав, що в 2013 році Михайло Романович просив мене дізнатися, чи є в кримських, зокрема в ялинських, архівах дані про долю його родичів — Марії Солянко та Олени Селівачової. Я суміліно виконав прохання, але, на жаль, в архівах нічого не знайшов, про що і повідомив йому.

Цікаво, що майбутній професор 34 роки прожив на території Києво-Печерської лаври і, звичайно, особливий вплив на його доросління і світогляд здійснили особливі атмосфера заповідника, його архітектура і музеї. От і спогади, природно, починаються з Лаври (1950–1960 рр.). А вся книга складається з дванадцяти розділів.

Читаючи перший розділ, відразу розумієш, який слід залишила Лавра в житті Михайла Селівачова. Я любив себе на думці про те, скільки спільного в автора мемуарів і у моєї мамі. От він дуже тепло розповідає про те, що його мама Ніна Сергіївна дружила з багатьма науковими співробітниками заповідника, особливо з Музею Яківною Куниць-

кою. І моя мама також дружила з нею, знала її дочок Ірину та Оксану. Пригадую, як у серпні 2005 року на відкриття персональної виставки Віри Роїк в Музеї українського народного декоративного мистецтва на території Лаври прийшло багато колишніх і нинішніх наукових співробітників заповідника, серед них — і Муза Куницька.

Дружила Віра Сергіївна з Любом'ю Корж, добре знала художника Михайла Дерегуса. Знаходжу на сторінках книги багато інших знайомих мені завдяки мамі видатних особистостей і відомих імен: Іван Гончар, Петро Гончар, Ніна Матвієнко, Михайло Сікорський, Ірина Коцюбинська — дочка письменника Михайла Коцюбинського, Олесь Федорук, Георгій Нарбут, Дмитро Степовик, Адріана Вялець, Василь Щербак, Тетяна Радзієвська, Володимир Прядка, Раїса Чугай, Борис Бутник-Сіверський, Євген Путря, Віталій Ханко, Людмила Лисенко та інші. Є в цьому переліку львів'янин Василь Глинчак, який створив чудовий документальний фільм про Героя України Віру Роїк «А на тих рушниках Україна моя», презентація якого відбулася в липні 2008 року в Сімферополі.

Дуже цікаві розділи, в яких розповідається про роботу М. Селівачова в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Рильського, де, власне, мама і познайомилася з ним. Михайло Романович багато подорожував за кордоном, де, на самперед, бував у музеях, хра-

мах, монастирях. Вважаю, що цей розділ особливо приверне увагу читачів книг.

Для мене ж, звичайно, найдорожчий розділ «Капище серця». У передмові до нього автор, зокрема, пише: «Тим часом уміщую кілька здебільшого вже друкованих раніше нарисів, присвячених видатним особистостям, які освітлювали й мій життєвий шлях». Серед них — художник і музикант Георгій Ткаченко, народна майстриня Марія Примаченко, кінорежисер і письменник Микола Шудря та інші.

Є в цьому ряду і стаття про мою маму «З когорти мироносиць і подвижниць», опублікована в газеті «Кримська світлиця» 20 квітня 2012 року. І я дуже вдячний автору за те, що в своїх мемуарах він згадав Віру Сергіївну як світу і дуже різnobічну особистість.

Михайло Селівачов провів величезну роботу з вивчення родоводу своїх предків, цікаво розповів про них, підготував спільно з О. Хлестовим вражаюче за деталізацією «Родовідне древо». Книга «Після війни» — просте, правдиве радянське минуле і наша сучасна дійсність.

Спогади читаються легко і з великом інтересом. На мою думку, видання буде дуже корисним у роботі музезнавців, мистецтвознавців, істориків, художників і народних майстрів. Вся наша родина вітає Михайла Романовича з виходом у світ цієї чудової книги і бажає йому нових творчих успіхів.

Вадим РОЇК

2003 рік, м. Київ. Михайло Селівачов — ліворуч біля В. С. Роїк

РОСІЯ ОБРАЗИЛАСЬ НА ПОЛЬЩУ ЧЕРЕЗ РАДЯНСЬКИЙ ПАМ'ЯТНИК

МЗС Росії висловило «обурення» з приводу демонтажу з «благословення офіційної Варшави» і без узгодження з російською стороною пам'ятника радянсько-польському братерству по зброй в місті Нова Суль Любуського воєводства на заході Польщі.

У Москві додають, що розглядають це як «український крок з польського боку і як пряме і грубе порушення» положень угоди між урядами Росії та Польщі про поховання і місця пам'яті жертв війни.

У польському зонівно-політичному відомстві відповіли, що реалізовують міжнародні угоди щодо вшанування місць пам'яті.

«Ми реалізуємо міжнародні зобов'язання щодо вшанування місць пам'яті. Кладовища, місця поховання солдатів Червоної армії, які загинули під час Другої світової війни, є під охороною, під опікою держави. Натомість, якщо йдеся про пам'ятники, то їхню долю вирішує локальна влада населених пунктів, на території яких вони розміщені», — повідомив РАР речник МЗС Польщі Марцін Войцеховський.

Рішення про демонтаж пам'ятника і спорудження на його місці монумента «Героям боротьби за Польщу» прийняв мер Нової Сули Вадим Тишкевич.

Пам'ятник радянсько-польському братерству по зброй у вигляді трьох польських та російських солдатів зі зброєю та польськими і радянськими символами — орлом та серпом й молотом — було зведені в 1967 році до 50-ї річниці Жовтневої революції в Росії.

**ЮНА
УКРАЇНСЬКА
ПІАНИСТКА
З КРИМУ
ПІДКОРЮЄ
АМЕРИКУ**

Овації, сльози і шквали емоцій у публіки викликали українські музиканти, які провели напередодні в американській столиці два концерти на підтримку талановитої молоді з окупованих Ресію українських територій.

Дев'ятирічна Христина Михайличенко витанцює пальчиками на клавішах розкішного роялю. Мама Наталя не зводить очей із зосередженої доночки. Рік тому вони змушені були переїхати з окупованого росіянами Криму до Ірпеня, що під Києвом. Із упевненістю дорослої людини Христина каже: не раздумували ні хвилини.

«Там уже стала не наша країна. Ми — українці, і ми хочемо жити в своїй країні», — заявила молода піаністка.

Свій перший великий конкурс Христина виграла у п'ять років. Заради підтримки таких, як вона, — талановитих дітей з оку-

пованих територій України — створили організацію «Відповідальні майбутнє». Цього тижня культурні дипломати гастролють Сполученими Штатами: виступили в ООН, Світовому банку, і ось тепер — в історичному передмісті Вашингтона — Александрії.

«Для мене це дуже велика честь — грati за кордоном, представляти Україну, — ділиться Христина Михайличенко. — Я хочу, щоб Україна процвітала, щоб в Україні народжувались нові таланти».

Шопенівське скерцо № 2 у виконанні шістнадцятирічного Євгена Моторенка викликає хвилю емоцій. Він без слів уміє говорити з публікою в будь-якій точці світу і збирає одну за одною престижні музичні народи.

Улюблений піаніст усіх європарламентаріїв Дмитро Суховієнко на гастролі з молодими талантами подивився одразу. Каже, як і вони, навчався у музичній школі ім. Лисенка, і час-

ливий ділти сцену з юними піаністами. У його виконанні навіть Рахманінов на кілька хвилин стає українським. Замість краватки у піаніста — жовто-блакитна стрічка, яку маestro бере з часів Майдану.

«Вона дуже мені допомагає розуміти дух волі і дух свободи», — каже Суховієнко. І вже наступну композицію піаніст присвячує українцям, загиблим у війні на сході.

«Ми маємо життя, ми можемо кожен день дивитись на сонце, на природу, на дітей своїх. І коли ти думаєш, що в цей самий час та сама людина десь там, на війні, віддає своє це щастя заради нас — це мене дуже хвилює», — розповідає він.

Знаного на весь світ Суховієнка і поки маловідомих юних піаністів поважна андріївська публіка вітає оплесками стоячи. Музиканти знають: свою енергією вони зможуть змусити світ повірити в Україну.

«Голос Америки»

ВІРШІ НАШОГО ДИТИНСТВА

Борис ОЛІЙНИК

Ніколи, мабуть, не було в нашій Україні стільки сиріт і матерів-удів, як після Другої світової війни. Теж ніколи не лягав на плечі жінки-матері такий тяжкий тягар, як у ті холодній голодні воєнні і по-воєнні роки. І ніколи не була такою болісною їхня материнська любов, як тоді. Це не тільки відчув серцем і усвідмив Борис Олійник, а й виповів у своїх поезіях вагомими неповторними словами. Тема Матері стала однією з провідних у його творчості...

Вперше глянув на цей чорно-білий світ Борис Ілліч Олійник 22 жовтня 1935 року у селі Зачепилівка на Полтавщині. Хлопців майже не довелося пізнати батьковою любові: ще молодим його батько загинув на війні. В студентські літа на факультеті журналістики Київського університету розквітла його поезія. Після першої книги вірші «Б'ють у крило ковалі» він видав понад 20 поетичних книг і серед них для юного читача збірки «Ми знаємо, для чого жити!» і «Сива ластівка».

Василь ЛАТАНСЬКИЙ
с. Пруди в Криму

* * *

СИВА ЛАСТИВКА

Мамо, вечір дорога,
Вигляда тебе роса,
Тільки ти, немов зоря,
Даленієш в небеса,
Даленієш, як за віями сльоза.
Ти від лютої зими
Затуляла нас крильми,

Прихилася
Теплим леготом.
Задивлялася білим лебедем,
Дивом-казкою
За віконечком, —
Сива ластівка,
Сиве сонечко.
Сад вишневий на порі,
Повернулись журавлі.
А мені, як до зорі,
Долітати на крилі
Все до тебе, як до вічної зорі.
Там, де ти колись ішла,
Тиха стежка зацвіла
Вечоровою матюю, —
Житом-долею світанковою,
Дивом-казкою,
Юним сонячком, —
Сива ластівка,
Сиве сонечко.

МАТИ

Зупиніться, поети!
Чекайте, не треба...
Мати вийшла на ганок
і дивиться в небо.
Мати дуже висока,
древніша од космосу,
На плечі в ній райдуга

гнеться коромислом.
Приймачі підбядьорливо
сиплють прогнози.
Мати мовчки ковтає
просолені сльози.
Мати вірить не дуже
професорським викладам:
Ще ж немає од серця
точнішого приладу.
І тривога її кригою
пада на серце:
«А як з космосу чорного
син не повернеться?»
О, тоді він для хлопців —
одвічною зіркою,
Будуть пафосні вірші
і оклики в збірках!
Будуть довгі романи
й поеми, як ринви...
Лиш ніколи не буде
у матері сина.
І тому вона йде
за село, на околицю,
І стає на коліна,
і небові молиться.
Ta не супте ви брів
і не хмартеся осінньою:
Мати молиться в небо...
на рідного сина.

* * *

Такий, як є,
стою на кружині.
Мені нема що
від людей ховати:
Он сад цвіте.
Он... одцвітає мати.
Он батьків сміх...
у рамці на стіні.
Стоять баби —
в онуках квіт іх днів.
Стоять тітки у бабиному літі.
Дядьки — зніяковілі,
ніби діти,
Від сяєва державних орденів.
Це — мій народ.
Спорогода не дивись,
Що руки в нього
з праці вузувати,
Душа ж його пречиста,
яко свято,
А в серці дума й пісня
обнялись.

ВИСТАВКА МАЛЮНКІВ ДІТЕЙ ВОЇНІВ АТО

У Львові прихожани та гости Гарнізонного храму святих апостолів Петра і Павла мають змогу милуватися малюнками дітей воїнів АТО, повідомляє igcc.ua.

Раніше у Львові під егідою Львівської обласної ради та Львівської облдержадміністрації проходив великий соціальний проект «Мій тато захищає Україну». Від Збройних Сил України співорганізатором проекту виступив Львівський будинок офіцерів.

«Одним з елементів цього проекту був конкурс малюнка серед дітей учасників АТО. Протягом місяця діти виконували роботи, котрі оцінювалася конкурсна комісія, яка визначила місця», — зазначив Віталій Провозін, директор Львівського будинку офіцерів.

Переможницею конкурсу патріотичних малюнків стала дівчинка із Золочівського району з яскравою ілюстрацією «Моя квітуча Україна». Проте всі роботи дітей, чи батьки воюють в АТО, заслуговують на увагу відвідувачів (УНІАН)

КАЧКА-ХУДОЖНИЦЯ — ЦЕ НЕ ГАЗЕТНА «КАЧКА»!

Живе цей пернатий живописець в Одесі, де художнім хистом наділені не лише її креативні жителі, а й тварини та птаства. Творами художника-абстракціоніста можна помилуватися на сайті качки в Інтернеті чи на її персональній виставці. А бажаючи навіть мати змогу придбати качині картини для оздоблення своєї оселі чи для колекції. Вартість одного твору не менше 100 доларів.

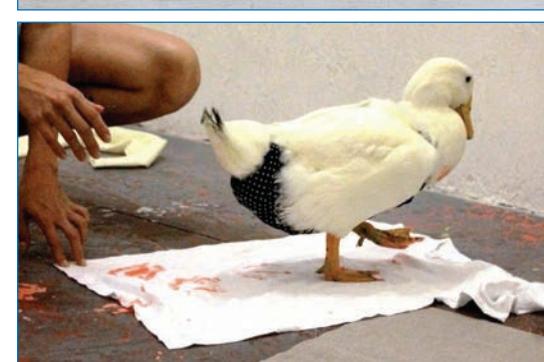
U.T.C.A. Popokinsky — так звату цього художника-початківця. Йому лише кілька місяців: народився неординарний майстер палітри і фарб на День визволення Одеси, 10 квітня, а на сьогодні вже став своєрідним символом творчого потенціалу міста. Стать юного обдарування його наставники ще не визначили, бо не знають, чи нестиме качка яйця. Тож ім'я дали таке, щоб підійшло і хлопчику, і дівчинці, — Unique talented creative artist (тобто «Унікальний талановитий креативний художник»), а скоро — U.T.C.A. А прізвище «Popokinsky» вказує на те, що це — пекінська качка.

Наставниця Попекінських дизайнер Анірі Кінцева придбала качку на Старокінному ринку й одразу стала прилучати юне обдарування до мистецтва. Для цього у мисочки наливали фарби, опускали туди лапки качки й відпускали її побродити на аркушах паперу. Пізніше перейшли на полотна, а потім і на тканини. Художній керівник художнього процесу ні до чого не силює художника під час творчого акту — Попекінські сам бродить по полотнищу, вибирає курс, інтенсивність, інколи й фарби сам підбирає. Тож качка — вільний художник, який

виражає щось своє, внутрішнє.

«Те, що U.T.C.A. малює на полотнах, можна віднести до живопису, те, що аквареллю чи акрилом на папері, — до графіки. Але, враховуючи те, що качка не малює пензлями, а створює відбитки, то це — ліногравюра. Ми визначили цей творчий напрям як «дакографія» (англ. duck — качка, латинське graphikos — написаний), — пояснює Анірі. За її словами, жартівлива затяя вилилася у досить серйозне заняття. Люди в захваті, цікавляться і замовляють качині роботи. Зараз під керівництвом Анірі Попекінські розмальовують також сумки, футболки і майки. У планах ще створити чашки з відбитками качиної лапки із зовнішнього боку і фото качки всередині ємності, так, щоб здавалося, ніби птах плаває в наповненні рідиною чаши. До речі, плавати качка дуже полюбляє. Вдома для цього у неї є надувний басейн, а інколи господарка водить художника на море. U.T.C.A. у захваті від таких прогулянок — ще і водоростями встигає там поласувати.

Анірі пише оповідання «Качині історії» й розповідає про творчі плани художника Попекінські. «Качка виплескує щось несвідоме. Чим старше людина, тим більше у неї нашарування отриманого досвіду, вона віддається від несвідомого. Діти близче. Їх можна залучати до малювання і з двох місяців. Існує навіть безпечна фарба

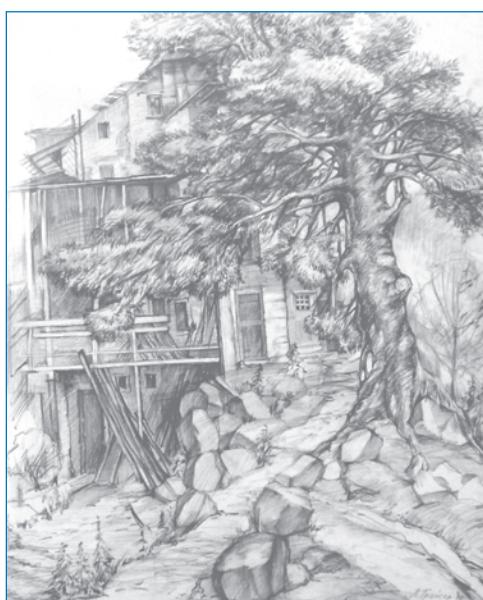

для малюків, істинна. Можна робити також відбитки, як наша качка. Ось ми і маємо намір влаштувати для діток і їхніх батьків такі майстер-класи з інтуїтивного малювання», — каже Анірі.

Сергій ГОРИЦВІТ

ПРИКМЕТИ ЧАСУ В ЧОРНО-БІЛОМУ ЗОБРАЖЕННІ

Багатство та різноманітність художніх і технічних прийомів демонструє виставка рисунка, що відкрилася нещодавно в Будинку художника Сімферополя. Рисунок — основа художньої освіти, і провідні кримські майстри плензя, багато з яких працюють викладачами в навчальних закладах, майстерно володіючи графічним зображенням на папері за допомогою ліній, штрихів, плям і точок, продовжують розвивати його жанрові реалістичні традиції минулих століть.

Наприклад, Микола Моргун, голова Кримської спілки художників, заслужений художник України, створив галерею портретів робітників: сталевара, коваля, зварювальника, бакенщика, механізатора з України, а також просякнутих ніжністю і ліризмом рідних, близьких людей — батька, дружини—студентки.

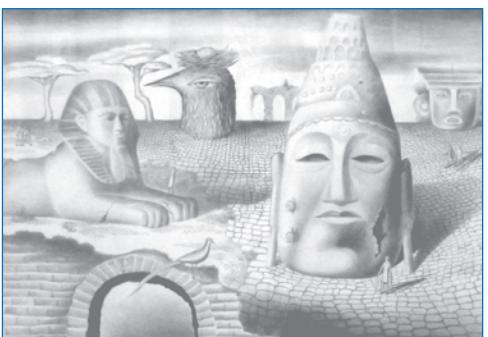
Типові риси епохи і соціального середовища у поєднанні із внутрішнім світом індивідуальності відображені на портретах друзів—живописців заслуженого ху-

дожника України Віктора Задирієнка, автопортретах заслуженого художника України Івана Копаєнка, Сергія Філімонова.

Форма і ступінь прозорості, освітленості природних видів поєднуються з рельєфністю об'ємно-просторової побудови на пейзажах народного художника України Павла Грейсера «Скельні розсипи», «Гірське озеро», «Зеленогір'я» із серії «Гірський Крим», «Причал в Несебрі. Болгарія» і «Пам'ятка народної архітектури Болгарії».

Грунтovnістю розробки найтонших елементів фактури і виявлення структури предмета характеризуються малюнки Вероніки Шевчук («Човни біля берега Феодосії»), Олександра Максименка («Самота», «Надія»), Людмили Грейсер («Древо. Кіпр», «Герань»), Катерини Кузнецової-Бондаренко («Львівські вулички»).

Самостійним графічним твором, виразним і витонченим, є «Картон до портрета

сестер Коцерубо» директора Сімферопольської дитячої художньої школи Іллі Борохова. Привертають увагу багатофігурні композиції Е. Ізетова «У просторі ідолів» і «А може бути», мініатюри О. Кропка «Риба», «Вердь», «Над містом». Немов оживають старінки історії Сходу в архітектурних пейзажах С. Володченка «Біля стін древньої мечеті. Бухара», «Ранок у Хіві», «Хіванска медресе».

Художньо інтерпретує оголені фігури в жанрі «Ню» заслужений художник України Микола Дудченко (диптих «Панагія Херсонська», «Спляча модель»). Образи моделі та фігури в інтер'єрі гостро виразними засобами авангардних напрямів розроблені соусом на папері в серії рисунків О. Голінського.

Автори експонованих на виставці близько ста станкових рисунків використовують увесь спектр графічних матеріалів: вугілля, сангіну, різноманітні крейди, туш, чорнило, олівці, з великою свободою і гнучкістю варіюючи ступінь просторовості та площинності навколошнього світу за

допомогою чорно-білого відтінку. У художньому осмисленні дійсності загострюється увага на соціально значущих рисах часу, суспільства, а фантазії стирають грань між реальністю і зображенням.

Таємниця прекрасного в панорамних видах і мілих серцю куточках населених пунктів і природи, низці поетичних уподібнень, явищ і подій зірвює в графічних композиціях нескінченість хмар на небі та островів краси серед буденної суєти, близьке і далеке, мить і вічність.

Вікторія ЗАЛІСНА

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ШУКАЄ КРЕАТИВНІ ІДЕЇ

Міністерство культури розпочинає пошук ініціатив щодо розвитку української сфери культури. Для цього на офіційному сайті Міністерства культури розміщене електронне опитування «Креативна Україна».

Кожен бажаючий може запропонувати певний культурний захід, зміну до законодавства у сфері культури, метод оптимізації роботи закладів, підпорядкованих Міністерству культури, чи будь-яку іншу корисну суспільству ідею. Задля цього необхідно взяти участь в опитуванні, де слід заповнити коротку анкету, а у відведеному текстовому полі висловити свою ідею, вказавши її мету, строки реалізації, необхідні ресурси та спосіб оцінки її ефективності.

Опитування, яке можна знайти за посиланням <https://www.surveymonkey.com/s/WN78LRZ>, триватиме до 1 серпня цього року. Після цього Міністерство культури опрацює отримані варіанти та обере десять найпопулярніших та найбільш реалістичних для втілення пропозицій. Виокремлені ініціативи будуть оприлюднені для голосування громадськості у вигляді електронної форми. Голосування триватиме до кінця серпня, оголошення результатів планується на початок вересня цього року. П'ять ідей, що отримають найбільшу підтримку громадськості, будуть реалізовані Міністерством культури разом із авторами ініціатив.

За довідками звертатись:
yuliareshitko@gmail.com
тел. +380509979360

«ЧАРІВНА СИЛА КЕРАМІКИ»

У Сімферополі, в Кримсько-татарському музеї культурно-історичної спадщини відкрили виставку «Чарівна сила кераміки» художниці—керамістки Ельвіси Татарової.

Як повідомляє кореспондент «Крим.Реалії», в експозиції представлені понад 60 робіт, які включають керамічні картини, орнаментальне панно, декоративні блюда та об'ємну пластику. Роботи присвячені Криму, кримськотатарській архітектурі та орнаменту.

«У роботі використовую глину, яку заготовляю сама і ту, що привозять рідні, друзі та шанувальники таланту з різних куточків Криму. Я намагаюся будувати

ти свою роботу на кольорі глини, на грі відтінків. Так із декількох видів глини, подібно мозаїці, складаються мої картини», — розповідає керамістка.

Це її друга персональна виставка. Гости, які прийшли на відкриття, високо оцінили майстерність автора і творче зростання.

«Плакетка — один із різновидів кераміки — має своє продовження. Керамісти у кримськотатарському мистецтві — це дуже сильна ланка, це такий цех, у якому працюють і займаються творчістю найбільше професіоналів. Єдиним майстром високого рівня був Рустем Якубов. Дуже радує, що з'явилася така художниця, яка продовжує творчу лінію майстра Рустема Якубова і Ремзи Сейтхалілова. Дуже хочеться, щоб цей зв'язок поколінні не переривався», — зазначила мистецтвознавець Ельміра Чекезова.

Виставка художниці проходить паралельно з виставкою робіт одного з відомих кримськотатарських художників Раміза Нетовкіна. І це не випадково, оскільки його роботи співзвучні, вважає художниця. Вона розповіла, що з дитинства захоплюється творчістю Нетовкіна.

Ельвіса Татарова народилась 1983 року в Самаркандрі (Узбекистан). 1998 року зачінчилася Євлаторійську школу мистецтв, 2011 року — Кримський інженерно-педагогічний університет (відділення «Художня кераміка»). З 2008 року є учасницею різних виставок, у тому числі закордонних. Проживає в селищі міського типу Октябрське Красногвардійського району.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджено приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicі виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «KC»

О ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнopolітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культу́рологічні видання ДП «Національне газетно-журналне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

418201571940020 28